

# KIRKKO & KOTI

110 6-7 • 28.6.2023

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti



## Tunnelmia riippileiriltä

► Sivut 8-9



Ota talteen kesän  
tapahtumaliite!



Ahdistaako kaaos ja  
tavaroiden paljous?

► Sivu 4



Uutisankkuri Piia  
Pasanen on  
sielultaan savolainen

► Sivu 16

kirkkojakoti.fi





# MILLLAISEKSI kirkko mielletään?

Tuoreen seurakuntien empatia- ja tunnettuuskyselyn mukaan Suomen evankelis-luterilaiset seurakunnat koetaan entistä läheisemmiksi kaupunkiseurakuntien alueella.

**S**eurakunnat koettiin myös aiempaa rohkeammiksi, henkilökohtaisemmiksi ja kokeilunhaluisemmiksi.

”Vaikka mielikuvien muutos ei useilla paikkakunnilla ollut erityisen voimakasta, kokonaiskuva muutoksesta on selkeä ja johdonmukainen”, tutkija **Kimmo Ketola** Kirkon tutkimus ja koulutus -yksiköstä toteaa.

Kysely toteutettiin maaliskuussa 2023 kaikkiaan 15 kaupunkiseurakunnan alueella, ja siihen vastasi 7 356 suomalaista. Vastaava kysely on aiemmin toteutettu vuosina 2018 ja 2021.

## Kirkko herättää tunteita

Kaikilla 11 paikkakunnalla, joissa tuloksia voitiin verrata aiempaan kyselyyn, seurakuntien jäsenet kokivat seurakuntansa entistä henkilökohtaisemmaksi ja paria poikkeusta lukuun ottamatta myös rennommaksi, rohkeammaksi ja kokeilunhaluisemmaksi.

Paikkakuntien välillä oli kuitenkin myös eroja. Tampereella muutosta oli tapahtunut eniten seurakuntaansa tärkeänä pitävien osuudessa. Helsingissä ja Kuopiossa eniten positiivista muutosta koettiin seurakuntien rohkeu-

dessä ja kokeilunhalussa.

Esimerkiksi Helsingissä huomionarvoista oli, että kirkko näyttää herättävän selvästi aiempaa enemmän tunteita – sekä positiivisia että negatiivisia. Merkitsevyyden kokemus on joissakin vastaajaryhmissä jopa enemmän kuin puolittunut. Kysely antaa myös viitteitä siitä, että etenkin nuorimman ikäluokan miesten suhtautuminen kirkkoon on muuttumassa avoimen kiinnostuneeksi ja aiempaa myönteisemmäksi.

## Mediasta tuttu

Noin puolet kyselyyn vastanneista sanoivat kohtaavansa paikallisseurakuntansa useimmiten median, kuten seurakuntalehtien, muiden lehtien, tv:n ja radion kautta. Kirkon jäsenistä 60 prosenttia ja kirkkoon kuulumattomistakin 33 prosenttia sanoi kohdanneensa vuoden aikana paikallisseurakuntia tällä tavoin.

Toiseksi yleisin tapa olla tekemisissä seurakuntien kanssa on vierailut hautausmailla. Lähes puolet (46 %) kaikista vastaajista ilmoitti käyneensä vuoden aikana hautausmaalla. Noin neljäsosa (27 %) suomalaisista oli osallistunut kirkollisiin toimituksiin ja viidesosa (22

%) oli vierailut seurakunnan kirkossa tai kappelissa.

Noin joka kuudes (16 %) vastaajista ilmoitti kohdanneensa seurakunnat sosiaalisen median kautta. Sosiaalisen median kautta kohtaaminen korostui varsinkin nuoremmassa ikäryhmissä. Alle 25-vuotiaista vastaajista neljäsosa (25 %) ilmoitti kohdanneensa seurakuntia sosiaalisessa mediassa.

Kuopiossa koettiin positiivista muutosta seurakuntien rohkeudessa.

## Vähäosaisten auttaminen tärkeää

Kyselyyn vastaajia pyydettiin myös arvioimaan asteikolla 1–7 seurakuntien tekemien asioiden tärkeyttä ja toisaalta samoissa asioissa onnistumista.

Vastaukset olivat hyvin samanlaisia kuin kahden vuoden takaiseen kyselyyn osallistuneilla. Vastaajat pitivät tärkei-

nä, että kirkko pitää huolta vanhuksista ja vähäosaisista, tukee elämän kriiseissä sekä ylläpitää lasten ja nuorten toimintaa. Myös kirkkojen ja hautausmaiden hoitoa arvostetaan. Suurimmat erot tärkeyden ja seurakuntien työn onnistumisen välillä olivat juuri näissä kysymyksissä.

Suurille kaupungeille kuten Kuopiolle on tyypillistä, että ihmiset kokevat kuuluvansa nimenomaan kirkkoon eikä seurakuntaan. Moni ei edes tiedä mihin seurakuntaan he kuuluvat. Aktiivisille jäsenille oman seurakunnan merkitys korostuu.

Tutkimuksen mukaan nuoret miehet kokevat kirkon arvojen vastaavan paremmin heidän omia arvojaan. Saman ikäluokan naiset puolestaan kokevat kirkon arvojen eroavan enemmän heidän omista arvoistaan. Arvojen eroavaisuus näkyy muun muassa kasteiden alenevissa määrissä. Päätös lasten kastamisesta tehdään usein jo ennen parisuhdetta ja lasten saamista.

## LYHYESTI

## Kirkon keskusteluapu on kuulolla kesälläkin

**KIRKON** keskusteluapu on tavoitettavissa tänäkin vuonna koko kesän. Voit soittaa, chatata, kirjoittaa nettipäivystäjille tai lähettää kirjepostia.

Kirkon keskusteluapuun voi ottaa yhteyttä, kun jokin asia painaa mieltä. Viime aikoina yleisimpiä keskustelunaiheita ovat olleet ihmissuhteet, hyvinvointi ja arjen tilanne.

Kirkon keskusteluavun Palveleva puhelin päivystää joka ilta klo 18–24 ja Palveleva chat päivystää maanantaista perjantaihin klo 16–20. Palvelevaan nettiin voit kirjoitella, milloin vain haluat.

Kirkkohallituksen sielunhoidon asiantuntija **Petri Patronen** taustoittaa kirkon keskusteluavun toiminta-ajatusta ja rohkaisee ottamaan yhteyttä eri kanavissa matalalla kynnyksellä: ”Jokainen meistä käy elämässään läpi vastoin-

sa yksin. Toisaalta ketään meistä ei ole tarkoitettu pärjäämään yksin. Kirkon keskusteluapu on olemassa, ettei kukaan jäisi yksin hätänsä kanssa. Missä oletkin ja kuka oletkin, sinua varten on joku, joka kuuntelee ja ymmärtää. Siksi kirkon keskusteluapu on perustettu.”

Päivystäjät ovat kirkon koulutettuja vapaaehtoisia tai työntekijöitä eri puolilla Suomea. Keskustelut ovat aina luottamuksellisia ja nimettömiä. Yhteyttä ottaaksesi sinulla ei tarvitse olla akuuttia hätää vaan voit hyvin ottaa yhteyttä myös silloin, kun vain tarvitset jonkun jolle puhua.

**Palveleva puhelin: 0400 221 180**  
**Palveleva netti:**  
[evl.fi/kirkonkeskusteluapu/netti](http://evl.fi/kirkonkeskusteluapu/netti)  
**Palveleva chat:**  
[evl.fi/kirkonkeskusteluapu](http://evl.fi/kirkonkeskusteluapu)



SYVÄNNIEMEN KIRKKO



## Kirkkoon kuuluvat kuvailivat Kuopion seurakuntia



## Kirkkoon kuulumattomat kuvailivat Kuopion seurakuntia



## Kuopiossa ollaan tyytyväisiä

**KUOPIO** seurakuntien alueella kyselyyn osallistui 517 vastaajaa. Joukossa oli kirkkoon kuuluvia ja kirkkoon kuulumattomia.

Kirkkoon kuuluvat kuvailivat Kuopion seurakuntia muun muassa adjektiiveilla hyvä, monipuolinen, perinteinen, etäinen ja näkymätön.

Kirkkoon kuulumattomille seurakunnat kuvastuivat adjektiiveilla tuntematon, vanhoillinen, etäinen, perinteinen ja hyvä.

Kuopion seurakuntia kohtaan koettiin vastaajien keskuudessa hyvin positiivisia tunteita kuten tyytyväisyyttä, myötätuntoa, kiinnostusta, iloa ja mielihyvää. Mielikuva seurakunnista on myönteinen 45 prosentilla ja neutraali 48 prosentilla vastaajista. Kielteinen mielikuva on vain kahdeksalla prosentilla.

Kuopiolaiset pitävät tärkeänä, että seurakunnat ylläpitävät kirkkoja ja hautausmaita, pitävät huolta vanhuksista ja tukevat elämän kriiseissä. Seurakunta kohdataan uutismedi-

assa, hautausmaalla ja osallistujana kirkollisissa toimituksissa kuten häissä ja hautajaisissa. Kohtaamisista kirkollisten palvelujen äärellä oli myönteinen kokemus 39 prosentilla, neutraali 38 prosentilla ja kielteinen kolmella prosentilla.

Tietoa seurakunnista etsitään eniten Kirkko ja koti -lehdessä, verkkosivuilta, paikallismediasta, sosiaalisesta mediasta ja ystäviltä.

Kuopiolaisista vastaajista 33 prosenttia haluaa ehdottomasti olla kirkon jäsen koko elämänsä ajan. Vastaajista viisi prosenttia arvioi todennäköisesti eroavansa joskus kirkosta. Kirkkoon kuulumattomista viisi prosenttia aikoo todennäköisesti joskus liittyä kirkkoon.

Kirkon toivotaan lisäävän näkyvyyttään torilla, kauppakeskuksissa ja kirjastossa. Tärkeimpinä kirkollisina paikkoina pidetään Tuomiokirkkoa ja hautausmaita.

## PÄÄKIRJOITUS



Minna Siikaniva  
minna.siikaniva@evl.fi

## Kohtaamisia hautausmaalla

**K**uopion Isolla hautausmaalla päivystää jo kolmatta kesää pappi torstai-iltapäivisin, sään sallies-  
sa. Ihmisten luokse ei tuppauduta väkisin, mutta pappi on valmiina kuuntelemaan ja keskustelemaan. Papin kanssa voi puhua arkisesti kesän säästä tai vakavammin elämän ja kuoleman kysymyksistä. Tutkimusten mukaan hautausmaa on hiljentymisen sekä monien tunteiden ja muistojen paikka. Hautausmailla suru ja yksinäisyys saattavat korostua, joten on hyvä päästä sanoittamaan tunteitaan.

Kokemukset päivystyksestä ovat olleet hyviä. Ympäristö virittää ihmiset sellaiseen mielentilaan, että keskustelu on luontevaa ja pohdinnat voivat päättyä suuriinkin teemoihin.

Pappien läsnäolo hautausmailla saa tukea myös tutkimustiedosta. Kesäkuun alussa julkistetun kirkon tunnettuustutkimuksen mukaan valtaosa suurten kaupunkien asukkaista on kohdannut

Hautausmaalla yksinäisyys saattaa korostua.

kirkon työntekijän viimeisen vuoden aikana joko uutismedian välityksellä tai hautausmaalla.

Kuopiossa hautausmaalla oli käynyt vuoden aikana noin puolet kyselyyn vastanneista.

Tutkimus tehtiin nyt kolmatta kertaa. Myös aiempina vuosina hautausmaiden rooli on noussut esiin.

"Tuloksesta voi vetää sellaisen johtopäätöksen, että seurakuntien pitäisi aidosti miettiä, millä tavoin läsnäoloa hautausmailla voisi kehittää", hankejohtaja **Sami Kallioinen** Kirkkohallituksesta sanoo. "Hautausmaa on surun, kulttuuri- ja paikallishistorian sekä oman elämänhistorian paikka. Vaikka omia omia ei olisi juuri tietyllä hautausmaalla, siellä voi käsitellä omaa suruaan."

## KUUKAUDEN VALINNAT

# 30.8.

**KIRKKO JA KOTI -LEHTI** jää kesätauolle. Seuraavan kerran lehti ilmestyy 30.8.

# 2028

**PIPLIASEURA** kääntää Vanhan testamentin uudelleen suomeksi mobiilikäyttöön. Käännöksen on määrä valmistua vuonna 2028.

# 20 000 €

**KIRKON MEDIASÄÄTIÖ** on myöntänyt 20 000 euroa tuotantotukea Jeesuksesta kertovalle dokumenttisarjalle, jonka käsikirjoittajana ja kertojana on piispa **Jari Jolkkonen**.



**IMATRAN SEURAKUNNAN** kirkkoherra **Mari Parkkinen** on valittu Mikkelin hiippakunnan piispaksi. Uuden piispan on määrä aloittaa virassaan 1. syyskuuta.



**JUKKA SARIOLALLE** on kesäkuussa myönnetty Pro Diaconia -mitali Kirkkohallituksessa. Sariola on pitkäaikainen Kirkon saavutettavuuden ja vammaisuuden neuvottelukunnan puheenjohtaja. Sariola on edistänyt vammaisten ihmisten ihmisoikeuksia Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa lähimmäisenrakkautta toteuttaen.

Pro diaconia -mitali on huomionosoitus henkilölle tai yhteisölle, joka on edistänyt diakoniaa toiminnassaan tai päätöksenteossaan tai toteuttanut erityisellä tavalla lähimmäisenrakkautta.

## RUKOILEN

*Kiitos valosta ja lämmöstä, Luoja.  
Virvoittavasta sateesta,  
lempeästä tuulesta.  
Keskinäisestä riippuvuudestamme  
muistuttavista ötököistä.  
Kiitos sävyistä niityllä,  
sävelistä puissa.  
Havahduta ihmeittesi äärellä.  
Kesäillan tyynessä rauhassa  
aistin läsnäoloasi  
ja luomaasi toivoa  
tuovaa kauneutta.*



# MITEN luopua tavarasta?

Moni meistä kamppailee ahtaan arjen kaaoksessa. Oma tai läheisen hamstrausongelma voi herättää huolta, häpeää, turhautumista ja jopa vihaa.

**O**n tärkeää ymmärtää, että useimmiten kyseessä on todellinen mielenterveyden häiriö, keräilypakko. Oudolta vaikuttava käytös ei olekaan laiskuutta tai välinpitämättömyyttä”, kertoo **Aila Ruoho** kirjassaan *Ahdas arki* (Aikamedia, 2022).

Tutkimusten valossa jonkinasteisesta hamstrauksesta kärsiviä on jopa kahdesta neljään henkilöä sadasta. Koska ongelmasta ei puhuta, se voi tuntua ainutlaatuiselta.

## Tavaraa on liikaa

Keräilypakko ei ole yksiselitteinen asia. Koska tilanne etenee usein vähitellen ja pahenee ajan myötä, ongelman laajuus vaihtelee.

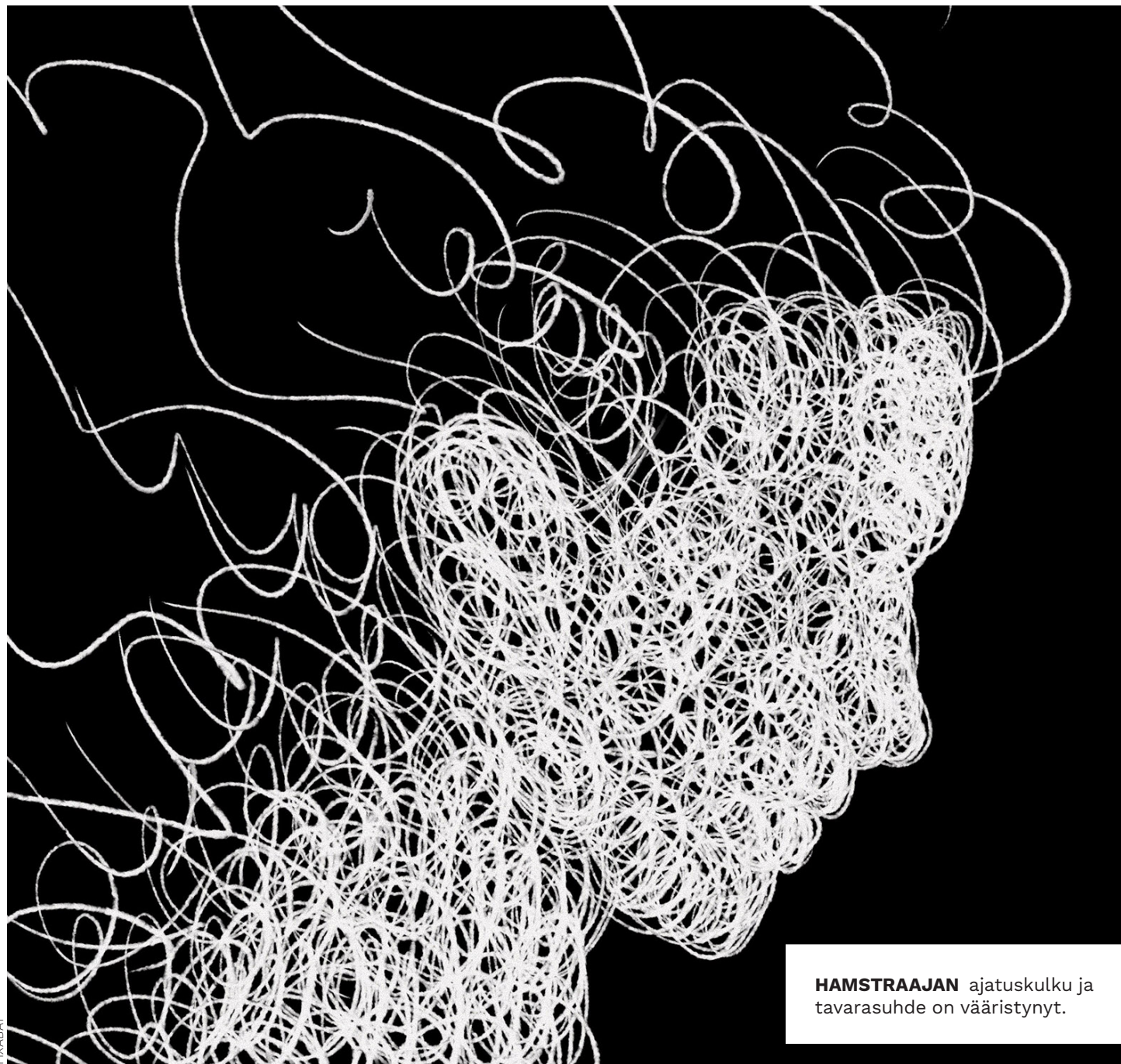
”Haastavimmissa tapauksissa kaaos näyttäytyy jo eteisessä tai pihalla. Lievemmissä tapauksissa kyläilijä ei havaitse mitään poikkeavaa, jos pysyy pois varastotiloista eikä näe komeroihin”, Ruoho muistuttaa.

Henkilö voi olla siis hamsteri, vaikka asunnossa ei olisikaan näkyviä rojuksia. Tavaraa on kuitenkin liikaa tilaan nähden.

Ruoho kuvailee, miten hän yritti auttaa ystävänsä, joka kärsii keräilypakosta. Hän ymmärsi, että hamstraajan ajatuskulku ja tavarasuhde on vääristynyt sekä käsitys tavarain arvosta on täysin poikkeava normaalisti ajattelutavasta.

Lähes jokainen ahdasta arkea elävä sinnittelee ongelmansa kanssa yksin ja yrittää kätkeä tilanteensa kotinsa seinien sisäpuolelle.

”Heidän suurimpia huolenaiheita onkin usein se, että joku tulee yllättäen käymään ja näkee asunnon.” Ruoho selittää.



**HAMSTRAAJAN** ajatuskulku ja tavarasuhde on vääristynyt.

Hän lainaa **Rita Emmettiä**, joka on listannut suosikkisyytiä esineiden säilyttämiseen: Tavara on uudenveroinen. Tavaralla on liian hyvä, jotta siitä voisi luopua. Tavarasta saattaa olla vielä joskus hyötyä. Tavara saattaa olla jonain päivänä arvokas. Tavara on saatu lahjaksi. Tavara on osa kokoelmaa. Joku toinen voi vielä tarvita tavaraa. Korjaan tavarain. Emmet toteaa, että jos listalta valitsee vähintään kolme kohtaa, on syytä opetella eroon epäjärjestyksen ensimmäisestä kuole-

mansyynistä eli tavasta laittaa kaikki talteen.

## Tärkeintä on oikea suunta

Monet hamstraajat toivovat saavansa kotiin kasautuneet tavarat hyvään järjestykseen. Moni kaipaa apua. ”Vaikka ahdistus ja häpeä tai pelko tuntuisivat vuoren korkuisilta, ei pidä lannistua”, Ruoho rohkaisee.

”Kaikki on mahdollista muuttaa, sillä avuksi löytyy monenlaisia keinoja. Tärkein-

tä on oikea suunta. Ensimmäinen askel on tunnustaa ongelman olemassaolo. Ja sitten pyytää apua, ulkopuolinen kun hahmottaa usein tilanteen uusin silmin.”

”Lisäksi kaikilta vaaditaan pitkää pinnaa ja riittävästi aikaa. Ei pidä myöskään unohtaa myönteistä asennetta. Jos pystyy huumorilla suhtautumaan eteen tuleviin kommelluksiin, taakka kevenee huomattavasti”, Aila Ruoho muistuttaa.

HANNA VALKONEN

## Apua on saatavilla

### TUOMIOKIRKKOSEURAKUNNAN

diakonissa Pirjo Litmanen kertoo, että ahdas arki näyttäytyy hänen kohtamiensa ihmisten elämässä erilaisin tavoin.

”Koti on monesti jo kaaoksessa, ja niin täynnä, kun avuntarve tulee esille. Useat asiat johtavat kaaokseen: väsymys, mielenterveysongelmat, muisti-ongelmat, sairaudet”, Litmanen luettelee.

”Ja häpeä on varmasti yksi iso tekijä, mikä estää hakemasta apua”, hän miettii.

Litmanen on törmännyt tilanteisiin, joissa tavarain paljous aiheuttaa

jo monenlaista riskiä. Joskus palo-kuorma on sellainen, että on jouduttu kutsumaan viranomaisia paikalle. Haju- ja terveyshaittoihin törmääminen ei ole myöskään harvinaista.

Lapsiperheissä ahdas arki näkyy lelumääränä. Voi olla, että osa leluista on rikki tai on saatu halvalla, joten niitä on kerääntynyt enemmän kuin olisi tarpeen.

### Onko tavaramäärä hallittavissa?

Kun hamstraus on mennyt pitkälle, niin jossain kohtaan tulee vastaan tilanne, että kodissa ei mahdu enää

asumaan. Usein tavaroista luopuminen on mahdotonta.

”Ajattelen, että silloin läheistä pitää lähestyä hienovaraisesti. Ettei hänen tarvitse pelätä eikä hävetä. Ettemme ole tuomitsemassa vaan auttamassa. Meidän tarkoitus voi olla auttaa ihmistä näkemään, että hän tarvitsee apua.”

Litmanen tietää, että usein on aloitettava pienestä. Katsotaan vaikka keittiön nurkkaa ja viedään sieltä lehdet ja roskat pois.

”Kaikkein parashan olisi, jos tilanteita voisi ennakoida ja tarttua ongelmaan jo hyvissä ajoin.”

Pirjo Litmanen on nähnyt työssään, että elämä voi korjaantua, kun liiallisesta tavarasta on päässyt eroon ottamalla apua vastaan. Diakoniatyö onkin usein yhteistyössä sosiaali- ja terveysviranomaisten kanssa.

”Yhdessä voimme pohtia, miksi tavaraa on kertynyt? Onko tavaramäärä hallittavissa? Mitä tarvitsisin, että elämä olisi hallitumpaa? Usein puhumalla ja kuuntelemalla saadaan jo paljon aikaan. Sen jälkeen on helpompaa alkaa myös karsimaan tavaraa”, Litmanen tietää.



## MITÄ MIELESSÄ?



## Lähiluonto tutuksi

**KUOPIOSSA** järjestetään tänäkin vuonna keväästä syksyyn saakka kaikille avoimia opastettuja luontoretkiä ja talkoita eri puolilla kaupunkia. Luontoretkien tämän vuoden teemana on monimuotoinen lähiluonto.

Retkien järjestämisestä vastaavat Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut, hyvinvoinnin edistämisen palvelut ja Kuopion luontotieteellinen museo yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

**Minkälaista ohjelmaa luontoretkillä on, ympäristönsuojelusuunnittelija Anniina Le Tortorec?**

”Retket tarjoavat mahdollisuuden tutustua omaan lähimetsään ja sen eläimiin, liito-

oravaan, lintuihin, lepakoihin ja hyönteisiin. Retkillä opetellaan myös tunnistamaan villiyrttejä, luonnonkasveja ja sieniä. Heinäkuussa on useita vieraslajien torjuntatalkoita eri puolilla Kuopiota ja elokuussa on myös laivaristeily eteläisellä Kallavedellä.”

**Kuinka pitkään luontoretkiä on järjestetty?**

”Tarkkaa aloitusvuotta en osaa sanoa, mutta ainakin yli kolmekymmentä vuotta nämä ovat olleet ohjelmistossa. Retkien sisältö ja painopisteet ovat tietysti vaihdelleet vuosien varrella.”

**Miten suosittuja retket ovat?**

”Se riippuu paljon teemasta ja toteutustavasta. Esimerkiksi lepakkoretki on kesto-suosik-

ki, joka kerää aina jopa 30–40 osallistujaa. Myös laivaristeilyjen ilmoittautumislistat täyttyvät nopeasti. Yleensä retkillä on noin 10–20 osallistujaa, mikä onkin oikein hyvä ryhmä koko metsäpoluilla.”

**Sopivatko retket kaikille?**

”Kerromme erikseen verkkosivuilla ja esitteissä, jos reitillä on vaikeakulkuisempaa maastoa, paljon korkeuseroja tai pidempiä kävelymatkoja. Jokainen voi sen perusteella pohtia, onko retki itselle sovelias. Pääsääntöisesti retket kuljetaan normaaleja metsäpolkuja pitkin, rauhallista tahtia ja välillä pysähdellen. Pituudeltaan reitit ovat maksimissaan pari kilometriä.”

HELI HARING

## ARKISTOJEN AARTEITA

## Herra siunatkoon Sinua

**VIIMEISTÄÄN** 2004 toteutuksessa Kirkko ja kodin ulkoasu-uudistuksessa koukuttava kokosivun kuva valtasi etusivun.



**PÄIVÖ PARVIAINEN** hauskutti koululapsia pienellä voimistelunäytöksellä.

Hyvä kuva viestittää ilman sanoja. Samoin vaikuttaa siunaus.

Entinen lähetystyöntekijä **Päivö Parviainen** siunasi vuonna 2004 Kuopion Snellmanin koulussa lapsia samalla tavalla kuin aikoinaan Kiinan lähetyskentillä.

”Vaikka en vielä edes ymmärtänyt heitä siunaavani, he tulivat siunatuiksi, sillä Jeesus oli siinä mukana.”

Joensuussa syntynyt Päivö Parviainen vihittiin papiksi vuonna 1935. Hän toimi seurakuntapappina ja sotavuosina sotilaspappina Rukajärvellä, kunnes Suomen Lähetysseura lähetti hänet sisällissodan keskelle Kiinaan, Luoteis-Hunaniin. Kun kommunistit ottivat vallan, oli Parviaisenkin lähdettävä. Hän oli lähettinä myös Taiwanissa kymmenisen vuotta ennen eläköitymistään vuonna 1974.

Parviainen toimi vielä 30 vuotta puhujana ja rukousla-

hettinä päihderiippuvaisten, vankien sekä maahanmuuttajien parissa ja teki sairaala-, laitos- ja kouluvierailuja. Usein hän vieraili Nilsiässä sijainneessa päihderiippuvaisten hoitokodissa Lehtomäessä. Hän kuoli 102-vuotiaana vuonna 2015.

KAIJA VUORIO



## HAUTAUSTOIMISTOT

*Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla*

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin  
puh. 040 585 0456

toimisto@hautauστοimistoparviainen.fi

www.hautauστοimistoparviainen.fi

**Hautauστοimisto  
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

*Suru on  
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautauστοimisto  
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287  
hautauστοimisto@nurro.fi www.nurro.fi



HAUTAUSTOIMISTO  
**Länsivuori**  
Savonkatu 25, Kuopio  
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035  
www.lansivuoriky.fi

## KIVIPALVELUT

**HAUTAKIVET  
SUORAAN VALMISTAJALTA**



**VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY**  
Savonkatu 24, Ollinpuisto,  
Kuopio, puh. 017 263 3408  
Graniittintie 7, Varpaisjärvi  
puh. 017 771 811  
Myös lisänimen kaiverukset  
ja kivien enstisöinnit

**KIVI  
PAJA** *Kiven  
Kauneutta  
Kunnioittaen*  
20-vuotta

- Lisänimen kaiverrustyöt
- Hautakivet ja entisöintityöt
- Pronssituotteet, Kivilyhdyt
- Paikallista palvelua

**Kivipaja Sari Kämäräinen**  
Paja/toimisto:  
Jääskelänkatu 1, 70780 Kuopio  
myynti@kivipajasarik.fi  
www.kivipajasarik.fi  
puh. 050 575 0004

## SEKALAISET

**PYYKKISATAMA**  
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio  
Puh. (017) 263 3128  
Leväsentie 21, 70780 Kuopio  
Puh. 044 989 4592  
pyykkisatama.fi

**Tietokoneapu**  
puhelimet & tabletit  
Kotitalous-  
vähennys  
www.orden.fi  
040 5844 045

**28.6.–7.8.2023**  
Tarkempi aikataulu ja nettiradio:  
kesaseurataradio.fi  
**kesaseurataradio**  
SRK  
TERVETULOA KUUNTELEMAAN!



# RIEMUITAAN yhdessä

Riemu-festivaalia vietettiin tänä keväänä jo kymmenettä kertaa.

**R**iemu-festivaali järjestettiin ensimmäistä kertaa Kuopiossa vietettyjen Kirkkopäivien yhteydessä vuonna 2013. Riemu on koko perheen ilmainen tapahtuma, jossa on lavaohjelmaa, erilaisia toimintapisteitä ja yhteistä tekemistä. Järjestelyihin osallistuvat kaikki Kuopion ev.lut. seurakunnat. Ensimmäiset Riemu-festivaalit järjestettiin Piispanpuistossa, mutta satamatorin kautta tapahtuma siirrettiin muutamia vuosia sitten Kuopion kauppatorille.

Festivaalien suunnittelu aloitetaan hyvissä ajoin ja koordinaattorina on toiminut vuodesta 2015 yhteisen seurakuntatyön nuorisosihteeri **Hanna Kärsämä**. Kukin kirkkoherra on vuorollaan työryhmän vetäjänä. Tänä vuonna vuorossa oli Männistön seurakunnan kirkkoherra **Sanna Mertanen**.

## Pomppulinnasta keppihevosteluun

Tänä keväänä Riemu-festivaali oli osa Kuopion kesäkauden avajaisten ohjelmaa. Seurakunta haluaa olla läsnä siellä, missä ihmiset jo luontevasti kokoontuvat yhteen.

Riemu-festivaaliin kuuluu tärkeänä osana lapsiperheille suunnatut toiminnot ja nimekkäät esiintyjät.

Koordinaattori Hanna Kärsämän työ alkaa lähes heti edellisten festivaalien jälkeen. Hän hoitaa varaukset ja esiintyjät yhdessä nuorisokanttori **Jarkko Maukosen** kanssa. Suunnittelukokouksia monialaisen työryhmän kanssa pidetään tiiviimmin juhlan lähestyessä.

Vuodesta toiseen suosituimpia aktiviteetteja ovat olleet muun muassa pomppulinna, keppihevostelu, kasvo-maalaus sekä saippuakuplien ja rintannappien tekeminen.

Muutamana vuotena torilla on järjestetty Riemun yhteydessä myös torimessu. Näin tehtiin Reformaation merkkivuonna 2017 ja Kuopiossa järjestelyillä Lähetysjuhlla vuonna 2018. Lähetysjuhlla messu keräsi peräti 2 000 osallistujaa.



HANNA KÄRSÄMÄ

## Esiintymässä lasten suosikit

Esiintyjinä vuosien varrella ovat olleet muun muassa Tuomo Rannankari Duo, Virsvälkkä, Maltti ja Valtti, Pikku Papun Orkesteri, Katti Matikainen ja Kuopion ev.lut. seurakuntien lapsikuorot.

Tänä vuonna esiintyjäjoukkoon kuuluivat telkkarista tutut Mimi ja Kuku, **Pekka Laukkarinen** sekä Sairaalaklovnit.

Hanna Kärsämä ja Sanna Mertanen iloitsivat erityisesti yhteistyöstä Kuopion kaupungin kanssa.

”Oli erityisen mukavaa olla mukana Kuopion kesäkauden avajaisissa ja tälle toivotaan tietenkin jatkoa.” Seuraavien Riemu-festivaalien suunnittelu on jo käynnissä.



SANNA MERTANEN KOTIALBUMI



HANNA KÄRSÄMÄ

## KOLUMNI

### Jäähyväiset

**S**anotaan, että elämä tulisi elää niin, ettei mikään jäisi harmittamaan, vaikkei seuraavana aamuina heräisi. Kuinka jalo tavoite tuo onkaan. Jälkikäteen on aina niin helppoa viisastella, mitä kaikkea olisi voinut tehdä toisin. Turhaahan se on, vaikkakin niin kovin inhimillistä. Sen pitäisi riittää, että tekee parhaansa. Mitä se itse kullakin sattuu juuri sillä hetkellä olemaan. Lopulta tulee vaikein osuus eli irti päästäminen.

Jäähyväisten hetkessä kaikki tuo kiteytyy. Irti päästäessä ovat vahvasti läsnä sekä haikeus että kiitollisuus. Ehkäpä juuri se elämänasenne, jota olisi hyvä vaalia muutenkin. Voi kun aina osaisikin sanoa ääneen ja ajoissa sen, mitä toisen olisi tärkeää saada

kuulla. Jäähyväisissä ollaan usein juuri noiden asioiden äärellä. Samalla, kun sinetöidään mennyttä aikaa, ollaan myös jonkin uuden alussa. On jotenkin lohdullista ajatella, että yhteinen

### Kannan tätä kokemusta mukanani voimavarana.

historia jatkaa joka tapauksessa eloaan edelleen, vaikka olosuhteet muuttuvat. Toisinaan peruuttamattomastikin. Mutta elämä jatkuu jäähyväisistä huolimatta.

Sain vastikään viettää ikimuistoiset läksiäiseni Kuopiossa ja tähän kirjoitukseen päättyy myös kolumnistipesini tässä lehdessä. Läksiäisrituaaleissa palattiin viimeisen viiden vuoden kään-teisiin, jolloin opin valtavasti yhteistyöstä, ystävydestä, rakkaudesta, kriisinhallinnasta ja luottamuksesta. Luopumisestakin. Näitä oppeja makus-telen ja sovellan jatkossa juurillani pohjoisessa. Kuopio-tarina on kuitenkin sellainen luku elämässäni, jolle en aio koskaan laittaa viimeistä pistettä. Kannan tätä kokemusta mukanani voimavarana, eläen sille aina vain uusia jatkokertomuksia. Sydänlämpöisin terveisin toivotan kaikille hyvää kesää.

KATARIINA KUMMALA





# EI OPTIMISTI, vaan toivorikas

Kumppanuus luo Lähi-Idän arabikristityille toivoa, etteivät he ole yksin. Piispa Younan toivoo, etteivät kristityt muuttaisi pois, vaikka maassa ei ole rauhaa eikä oikeudenmukaisuutta.



KUOPION hiippakunnan ja Jordanian ja Pyhän maan kirkon yhteistyö alkoi piispa Wille Riekkisen (oik.) aikana vuonna 2009.

Kuopion hiippakunnan kumppanuuskirkon, Jordanian ja Pyhän maan evankelis-luterilaisen kirkon emerituspiispa **Munib Younan** varoit-  
taa tekemästä yleistyksiä kristittyjen asemasta, sillä tilanteet ovat erilaisia eri maissa.

”Kaikkia Lähi-Idän kristittyjä yhdistää kuitenkin tietoisuus siitä, että kristityt ovat olennainen osa arabimaiden ja Lähi-Idän rakennetta.”

Palestiinassa on ollut arabi-kristittyjä alkukirkon ajoista lähtien. Younanin mukaan kristittyjen läsnäolo Palestiinassa on jo itsessään todistus Kristuksesta. Hän toivoo kristillisten kirkkojen tiedostavan tämän todistajan roolin merkityksen teologisesta ja myös poliittisesta näkökulmasta.

Kristittyjen määrä nimittäin vähenee koko ajan ja etenkin nuoret ja koulutetut muuttavat maasta. Younan luettelee syiksi rauhan, vapauden ja oikeudenmukaisuuden puutteen sekä työttömyyden ja heikkenevän taloudellisen tilanteen. Miehitshallinto näyttäytyy palestiinalaisille epäinhimillisinä kokemuksina tarkastuspisteillä, omaisuuden takavarikoim-  
teina, asuntojen tuhoamisena ja Itä-Jerusalemien israelilais-  
tamisena. Kun uskonnolliset ja poliittiset ääri liikkeitkin ovat kasvussa, moni kristitty lähtee etsimään turvallisempaa ympäristöä.

## Arabikristityt tasapainottava voima

Kun kristityt lähtevät, katoaa Lähi-Idän uskonnollinen moni-

muotoisuus. Se ei lupaa hyvää arabimaiden yhteiskunnille.

”Monimuotoisuuden kunnioittaminen on keskeistä vakaiden yhteiskuntien kehittämiselle. Uskonnollinen monimuotoisuus on keskeinen tekijä kunnioituksen rakentamisessa ja ylläpitämisessä; sen puuttuminen on tuhoisaa arabikulttuurille.”

Younan korostaa, että arabikristittyjen läsnäolo Lähi-Idässä on tasapainottava voima, jotta Israelin ja Palestiinan konflikti voidaan ymmärtää kansallisena ja poliittisena.

”Olisi hyvin vaarallista, jos konflikti koetaan yksinomaan uskonnolliseksi.”

Arabikristityt kannattavat nykyaikaisen kansalaisyhteiskunnan kehittämistä. Sellaisessa kunnioitetaan ihmisoikeuksia, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sananvapautta ja uskonnonvapautta sekä toimitaan ihmisoikeuksien puolustajina ja rauhanvälittäjinä.



EMERITUSPIISPA  
Munib Younan  
vieraili Kuopiossa  
piispa Jari Jolkksen  
kutsusta.

## Hiippakunta tukee koulutusta

Piispa **Jari Jolkksen** mukaan kumppanuusyhteistyöllä tuetaan rauhantahtoa ja pyrki-  
myksiä oikeudenmukaiseen rauhaan. Hän varottaa syyllistymästä antisemitismiin yhtä laila kuin sionismiinkin: tunnustamme Israelin valtion, jossa palestiinalaisilla on oikeus olla.

”Meidän on tuettava Jordanian ja Pyhän maan kirkon ylläpitämiä valtavan hienoja yksityiskouluja, joiden missiona on kasvattaa Palestiinan kansalle rauhaan kasvattavia johtajia. Haluamme myös tukea nuorisovaihtoa, joista voi syntyä elämänkestäviä ruohonjuuritas-  
son ystävyyssuhteita.”

Tällainen apu ei ole suunnattu ketään vastaan, vaan siitä hyötyvät kaikki.

KAIJA VUORIO

## ASIANAJOTOIMISTOT

### ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.  
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa  
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.  
**Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777**  
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

### ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio  
050 3522516, www.esairaksinen.fi

## HOIVAPALVELUT

### Alina auttaa arjessasi

Monipuoliset kotipalvelut ammattitaidolla

- Hoiva- ja kotisairaanhoidopalvelut
- Kotityöpalvelut • Lapsiperheiden kotipalvelut
- Hoitotarvikkeet ja apuvälineet

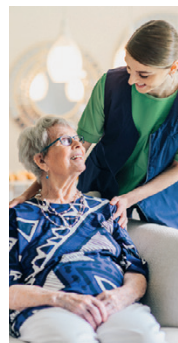
Tilaa maksuton kartoituskäynti!

Alina Kuopio, keskusta ja Puijonlaakso

**Puh. 044 355 5451**

kuopio.keskusta@alinahoivatiimi.fi

kuopio.puijonlaakso@alinahoivatiimi.fi



**Alina**  
Kotona paras

[www.alinahoivatiimi.fi](http://www.alinahoivatiimi.fi)

norlandia  
Alina on osa Norlandiaa

## SEKALAISET

### Mainosmyynti Miia Väisänen

**050 438 0786**

miia.vaisanen@hillagroup.fi

Seuraava julkaisupäivä 30.8.,  
varaukset 21.8. mennessä.

**hilla**  
group

### APUA ASIAKIRJOJEN LAADINTAAN

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,  
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit  
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.  
Kysy tarjous!

**Kuopion Invalidit ry.**

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451  
toimisto@kuopioninvalidit.fi

## Tekstiilit ja apuvälineet Sairexilta

Kotimaisia hoivatekstiilejä yli 30 vuoden kokemuksella.  
Laadukkaat ja kohtuuhintaiset Sairexin tuotteet moniin hoivatarpeisiin.



**Sairex Oy, Hakekatu 4, 70800 KUOPIO p. 017-465 2254**  
[www.sairex.fi](http://www.sairex.fi)

## Tilaa JALKOJEN- HOIDON kotikäynti

P. 044 2388 470  
tai nettivaraus

[www.helenanmonitoimi.fi](http://www.helenanmonitoimi.fi)





# Monien elämysten RIPARIVIKKO

Rippileirillä Rytkyllä nautittiin mahtavasta kesäsäästä, musiikista ja uusista ystävistä.







**K**esäkuisena aamuna Rytlyn leirikeskuksen pihamaa kylpee auringossa ja viereinen järvi on peilityni. Rippileiriläiset ovat ehtineet nauttia aamupalan ja osa porukasta paistattelee auringon lämmössä odotellen päiväohjelman alkamista. Takana on ensimmäinen yö leirillä ja edessä viikko, johon liittyy paljon odotuksia.

### Lippu salkoon

Päivä alkaa yhteisellä kokoontumisella pihalle, lipun nostolla ja pienellä hartaushetkellä.

”Pidetään tänään ihan ensimmäisenä musiikkitunti, että herätään kunnolla ja päästään mukavaan tunnelmaan”, leiripappina toimiva Männistön seurakunnan kirkkoherra **Sanna Mertanen** ilmoittaa nuorille.

Tämä leiri on musiikkipainotteinen – ikään kuin puolivahingossa.

”Varsinaisesti leiriä ei sellaisena markkinoitu, mutta kun saimme tänne musiikkialaa opiskelevan **Mira Kröge-**

**rin** suorittamaan harjoitteluaan ja oma kanttorimme **Heikki Mononenkin** on paikalla koko viikon, niin kyllähän täällä soitetaan ja lauletaan vähän joka käännteessä”, Mertanen hymyilee.

Ensimmäinen musiikkituokio oli pidetty jo tulopäivän iltana.

”Ihmeen hyvin kaikki lähtivät mukaan, vaikka nuoret eivät vielä olleet tuttuja toinen toisilleen. Huomasin, että musiikki heti yhdisti”, Kröger pohtii.

### Yhteishenki on parasta

Musiikkitunnilla Kröger ja Mononen jakavat riparilaisille lyömäsoittimet ja tarkoituksena on opetella yhdessä peruskomppi. Pian ilmoille kiirivät rytmit, jotka ovat tunnistettavissa **Juha Tapion Sitkeä sydän** -kappaleeksi. Läheskään kaikilla leiriläisillä ei ole aikaisempaa kokemusta soittamisesta, mutta kuullun perusteella sitä ei osaisi arvata.

”Tämä peruskomppi sopii melkein pä mihin tahansa käytössämme olevan laulukirjan kappaleeseen”, Mononen selvittää.

Musiikkitunnin aikana leirin isokset ovat vetäytyneet toimiston puolelle suunnittelemaan päivän muuta ohjelmaa.

**Sohvi Kanerva** ja **Nelli Kiiskinen** ovat toista vuotta isosina. He molemmat hakeutuivat isoskoulutukseen omien rippileirikokemusten innoittamina.

”Meillä oli niin kivaa riparilla, että halusimme lähteä mukaan tekemään muillekin yhtä mukavaa kokemusta.”

”Hienointa tässä on se, että pääsee aina uudelleen rippileirille. Yhteishenki ja yhdessä tekemisen kokemukset ovat leirielämän parasta antia.”

### Pelailua, saunomista ja Sanaa

Musiikkitunnin jälkeen on hetkinen aikaa nauttia auringonpaisteesta ja ihanasta miljööstä ennen kuin alkaa Sanna Merten vetämä oppitunti.

Osa leiriläisistä hakeutuu lentopallokentälle, osa taas veden äärelle laiturille ja rantasaunan terassille.

Kaverikolmikko **Joel Hyvärinen**, **Ville Holopainen** ja **Luka Varis** pysähtyy

pohtimaan odotuksiaan tulevan viikon suhteen.

”Eniten varmaan odotetaan saunomista ja uusien asioiden oppimista.”

”Paljon täällä on tekemistä ja tiivis ohjelma. Tunnemme yli puolet tästä porukasta, mutta toivottavasti tullaan tutuiksi muidenkin kanssa”, kaverukset tuumaavat.

Ensimmäisten leirikokemusten perusteella Ville Holopainen on valmis harkitsemaan myöhemmin isoskoulutukseen hakeutumista, Joel Hyvärinen ja Luka Varis eivät vielä osaa ajatella niin pitkälle – ensin nautitaan yhteisestä viikosta, kesästä sekä uusista kokemuksista ja ystävistä.

HELI HARING





# IHALAISET rakastavat elämää ja toisiaan

Kriisi parisuhteessa sai Kyösti ja Terttu Ihalaisen hakemaan apua. Avioliittoleirillä tunteille löytyi vihdoinkin nimet.

**E**ipä arvannut millaiseen hukkalaumaan sotkeutui”, nauraa kuopiolainen **Kyösti Ihalainen**, 74, kun he muistelevat vuosikymmenten takaista ensimmäistä vierailuaan pääsiäisenä miehen kotiin Lieksaan. Kyösti on 10 sisaruksen lauman vanhin.

Nuoret tapasivat toisensa tammi-kuussa 1970, naimisiin mentiin seuraavana vuonna, ja perheeseen syntyi kaksi poikaa.

”Arki oli työntäyteistä ja köyhää. Taloa alettiin rakentaa, työmaalta ovestusta tiilikasasta se lähti”, muistelee Kyösti. He asuvat edelleenkin Julkulaan rakentamassaan talossaan.

”Se oli sellaista selviämistä, niin arjessa kuin parisuhteessakin”, Kyösti muistelee.

”Kun lapsuuden perheet ovat olleet vähäpuheisia, eikä tunteista olla ikinä puhuttu, niin on siinä ollut opettelemisen.”

Ihalaiset muistelevat, että jos jotain kährhämää tuli aikoinaan pariskunnan välille, ei sitä osattu alkaa edes selvittää. Ärtymykset ja surut painettiin maton alle. Puhumattomuus kerrytti möykkyä molempien mieleen.

## Kriisistä eteenpäin

Vuonna 2010 parisuhteeseen tullut kriisi laittoi hakemaan apua. Kyösti oli aloitteen tekijä.

”Työkaverini kertoi olleensa Piek-sämäen avioliittoleirillä ja kehui sitä kovasti. Se oli pelastanut heidän avioliittoonsa. Silloin ajattelin, että jospa siitä olisi apua meillekin.”

”Ja siellähän oli hyvä olla”, Terttu hymyilee.

Ensimmäistä kertaa pariskunta puhui asioista suoraan ja kertoi toisilleen, miltä tuntuu ja mitä ajattelee.

”Sain minä siellä ryhmässä sanottua edes jotain. Olen kova jännittäjä,

ja minulla menee aikaa, että pääsen juttuun mukaan”, nauraa Kyösti.

”Mietittiin, että miksi ei aikaisemmin lähdetty jo hakemaan apua.”

Kyösti ihasteli, miten leirillä oli ollut nuoria pariskuntia pienten lastensa kanssa.

”Että he osasivat aloittaa parisuhteen hoitamisen jo alussa”, Terttu kertoo.

Tunteet ovat saaneet vuosien mittaan nimiä, ja molemmille on tullut uskallusta sanoa omia tarpeitaan. Ihalaiset ovat tavanneet perhetyöntekijää ja käyneet avioliittokursseilla ja -tapahtumissa.

## Huumoria ja avoimuutta

Nykyään perheessä puhutaan asiat ääneen. Elämä on tullut avoimemmaksi. Kyösti kehuu, miten Terttu osaa sanoittaa ajatuksiaan. Hän tulee puhumisen oppimisessa hieman perässä. Huumorilla on tärkeä osa asioiden selvittelyssä.

”Terttu tarttuu usein huumorilla johonkin vaikeaa aiheeseen. Joskus se myös tuntuu kipeältä, vaikka usein nauru laukaiseekin tilanteen.”

”Myös läheisyydestä ja seksistä on mahdollista tänä päivänä keskustella”, Kyösti toteaa.

Muutama vuosi sitten Terttu sairastui vakavasti syöpään. Leikkauksen yhteydessä tullessa komplikaatiossa oli kysymys elämästä ja kuolemasta.

”Olemme kiitollisia, että meillä on vielä toisemme. Aika usealta meidän ikäiseltä on jo puoliso kuollut.”

”Joskus tuntuu, että elämän paras aika on nyt”, nauraa Terttu.

”On kohdattu yhdessä niin paljon, ja päästy kaikessa eteenpäin. Elämässä on rohkeutta.”



”ELÄMÄSSÄ on tullut eteen asioita, mukaan lukien parisuhde, johon olemme pyytäneet rukouksessa apua”, Terttu ja Kyösti Ihalainen kertovat.

HANNA VALKONEN

HANNA VALKONEN

## Pohdituttaako parisuhde tai suhteettomuus?

Miten löytäisin sen oikean? Miksi usein päädyimme riitaan? Voisinko saada seksielämäme kohenemaan? Kirkon perheneuvojat vastaavat muun muassa tällaisiin kysymyksiin Väestöliiton Hyvä kysymys -palvelun uudella palstalla.

Kirkkohallituksen asiantuntija **Sari-Annika Pettinen** iloitsee uuden yhteistyön mahdollisuuksista: ”Kirkon perheneuvojat tuottavat palveluun parisuhdeteemaisia artikkeleita. Toivottavasti mahdollisimman moni sivustolla kävijä löytää ne. Yhteistyö

tarjoaa hienon mahdollisuuden olla siellä, missä ihmiset jo ovat ja etsivät tietoa parisuhteen kysymyksiin.”

Hyväkysymys.fi on kaikille avoin ja maksuton verkkopalvelu, josta saa tukea ja tietoa erilaisiin elämäntilanteisiin. Sivuston tavoitteena on, että jokainen avun tarvitsija voi saada tietoa ja tukea mahdollisimman varhain ja helposti, kun jokin asia omassa tai läheisen elämässä askarruttaa.

Kysymyksiin vastaava perheneuvoja **Päivi Stelin-Valkama** kannustaa

sivuston kävijöitä lähettämään kysymyksiä rohkeasti: ”Juuri sinun kysymyksesi on tärkeä. Joku toinen saat-  
taa pohtia juuri samanlaisia asioita elämässään, joten yksi kysymys vastauksineen hyödyttää monia muitakin.”

Kirkon perheneuvojat aloittavat sivustolla vastaamalla lukijoiden parisuhdeteemaisiin kysymyksiin. Jatkossa kirkon asiantuntijoiden on mahdollista tarjota verkkopalvelun kautta kohderyhmille esimerkiksi artikkeleita ajankohtaisista teemois-

ta, videoita ja podcasteja sekä luentoja ja verkkokursseja.

Hyvä kysymys tarjoaa asiantuntevaa neuvontaa, vertaistukea ja luotettavaa tietoa useista arkeen ja elämään liittyvistä teemoista. Palvelun tuottaa ja toteuttaa Väestöliitto yhteistyössä kumppanijärjestöjen kanssa.

Lue lisää: [www.hyvakysymys.fi](http://www.hyvakysymys.fi)





## Miten löytää rakkaus uudestaan?

### 1. Suvantovaiheet ovat tavallisia

Rakastumisen tunteet väljähtyvät arjen koittaessa. Ei ole lainkaan harvinaista, että suhteeseen tulee suvantovaiheita. Varsinkin pitkissä liitoissa tulee aikojaa, jolloin rakkauden eteen pitää tehdä enemmän töitä. Joskus myös puoliset käyvät omassa elämässään kasvuvaihetta tai elämässä on muutoin paljon henkistä kuormaa. Kaikki nämä vaikuttavat parisuhteeseen.

### 2. Pysähdy ja keskustele

Toisen huomioisen voi aloittaa sillä, että kuuntelee toista, kysyy kuulumisia ja on läsnä. Arkinen huomioinen on yleensä parhaita rakkauden elvyttämistä. Kerro hyviä asioita puolisostasi.

### 3. Muista pienet hellyydet

Jo pienet teot tuovat lähemmäksi toista. Kosketus arjen touhuissa, pusut aamuin illoin, kiitoksen jakaminen ja kiitollisuuden osoittaminen. Hellyys auttaa muistamaan ehkä kadoksissa olleen yhteyden, ja ruokkii sitä.

### 4. Tahtoa ja taitoa

Tiedämme, että rakastaminen on vaikeaa. Rakkaus on tahtomista ja päätös hyväksyä toinen niin huonoina kuin hyvinä päivinä. Tahtoa on halu ymmärtää ja tukea toista, sekä pyytää ja antaa anteeksi. Rakastamisen taitoa voi opetella ja vahvistaa.

### 5. Apua ja tukea on saatavissa

Jos tuntuu, että ongelmat kasaantuvat, ota yhteyttä auttajiin. Monet seurakunnat ja järjestöt tarjoavat keskustelua apua ja vertaistukea. Myös avioliittopahtumista tai -leireiltä ja kirjoista voi löytää ideoita ja uutta kipinää.

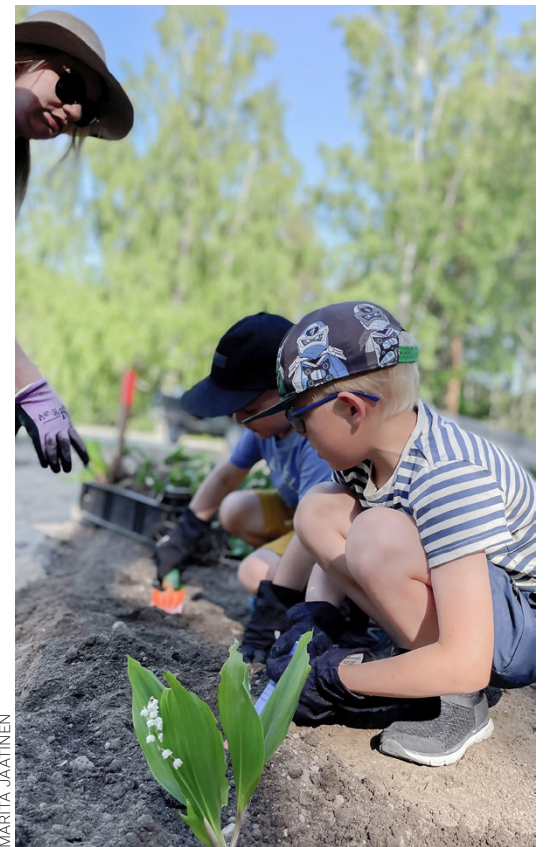
## Kaikkien yhteinen puutarha

**YMPÄRISTÖDIPLOMIN** innoittamana keksimme, että Kallaveden kirkon alapihan leikkipaikka voitaisiin muuttaa pörräisniityksi. Vanhaksi menneet leikkivälineet poistettiin niityn tieltä. Saimme lahjoituksena perennoja, joita yhdessä talkoolaisten kanssa istutimme sydämen muotoiseen pohjaan.

**Noora**-äiti ja 5-vuotias **Selina** tulivat talkoisiin, kun teema oli hyvä ja ajankohta juuri sopiva. He tulivat katsomaan ja puuhastelemaan, kun muutto omakotitaloon on heillä pian ajankohtainen. Selina istutteli kieloja ja välillä hätisteli itikoita.

**Iida**-äiti oli huomannut talkookutsun uutiskirjeestä. Hän tuli talkoisiin kolmen lapsensa kanssa. **Oiva** on juuri käynyt ekaluokan ja on innostunut kasveista. Koulussa oli paljon puhuttu, kuinka tärkeitä pölyttäjät ovat. Oiva muistaa, että Pirtin koulussa oli tehty ötökkähotelleja. Perheen lapsista 4-vuotias **Aarre** istutti innoissaan monen monta kukkaa. ”Kyllä tämä on rankkaa puuhaa” Aarre totesi. Perheen pienin, puolivuotias **Toivo**, oli valveilla koko talkoon ajan, vaikka uniaika olisi ollut juuri tuolloin. Pörräisniitty on kaikkien yhteinen puutarha, sitä voi käydä hoitamassa juuri silloin, kun itselle sopii.

MARITA JAATINEN



MARITA JAATINEN

## Haaveita vaan

**UUONNA 1323** solmitun Pähkinäsaaren rauhan piti tuoda ikuinen rauha Venäjän ja Suomi-Ruotsin välille. Toisin kävi: kuluneitten 700 vuoden aikana ei ole ollut yhtään vuosisataa, jolloin naapurukset eivät olisi taistelleet toisaa vastaan.

Yhtä lailla uskottiin Helsingissä vuonna 1975 pidetyn Etyk-kokouksen vakiinnuttavan lopullisesti Euroopan rajat toisen maailman sodan jäljiltä. Toisin kävi: jo neljätoista vuotta myöhemmin kaatui Berliinin muuri, Saksat yhdistyivät ja Neuvostoliiton läntiseen reviiiriin kuuluneet palautuivat itsenäisiksi tasavalloiksi. Tämä tapahtui varsin rauhanomaisesti, mutta jo 1990-luvulla Balkan oli jälleen sotatantereena Jugoslavian hajotessa.

Muu Eurooppa katseli vielä enemmänkin sivusta näitä taisteluja, mutta kohta puolitoista vuotta jatkuneen Ukrainan sodan aikana meidät kaikki on vedetty mukaan näkemään ja kokemaan sodan kauheuksia.

Suomessa ymmärrys ja myötätunto Ukrainaa kohtaan on suurta, kun vuoden 1939 marraskuun viimeisenä päivänä koimme saman yllätyksen suuren itäisen naapurin hyökätessä moninkertaisin voimin rajan yli, ja tarkoituksena oli ottaa koko maa haltuunsa.

Erona on se, ettei Suomi saanut juuri apua muulta läntiseltä Euroopalta, päinvastoin kuin Ukraina nyt. Ilman EU-maiden ja Yhdysvaltain aseapua Ukrainan tilanne olisi tänään aivan toinen kuin mitä se nyt on. Mutta yksi silmiinpistävä seikka tämän päivän Euroopassa on: juuri missään ei ole nähty kansalaisten suurmielenosoituksia rauhan puolesta, vaikka

sotaa on sananmukaisesti meidän keskellämmme.

Jotain on tapahtunut yleisessä ajattelussa – mutta mitä? 1950-luvulla Eurooppa katsoi kammoksuen Unkarin kansannousun kukistamisesta, 1960-luvulla koko maanosan nuoriso tuomitsi joukolla Tshekkoslovakian miehityksen. Eikä eurooppalaisten myötätunto rajoittunut vain omaan maaosaan, vaan erityisen suurella ponnella käytiin 1970-luvulla vastustamaan USA:n sotaa Vietnamissa.

Juuri missään ei ole nähty mielenosoituksia rauhan puolesta.

Missä ovat marssijat tänään? Viime kuukausien suurimmat mielenosoitukset on nähty jälleen kerran Pariisissa, mutta siellä ei marssittu Ukrainan puolesta, vaan eläkeiän korotusta vastaan. Siinä kaikki.

Jo pitemmän aikaa on puhuttu, miten yhteisöllisyys on vaihtunut yksilökeskeisyydeksi. Ukrainan sota, jos mikä, sen vahvistaa. Monien nykypäivän nuorten - ja miksei vanhempienkin - katseet eivät ole inhimillisemmässä huomisessa, vaan omassa kännykässä ja sen kautta välittyvässä kuvitteellisessa somemaailmassa.

Kovat kokemukset ovat tehneet suomalaisista ja muidenkin eurooppalaisista varsin

suvaitsevaisia, ja sillä on omat seurauksensa, jos vastapuoli ei ajattele samalla tapaa.

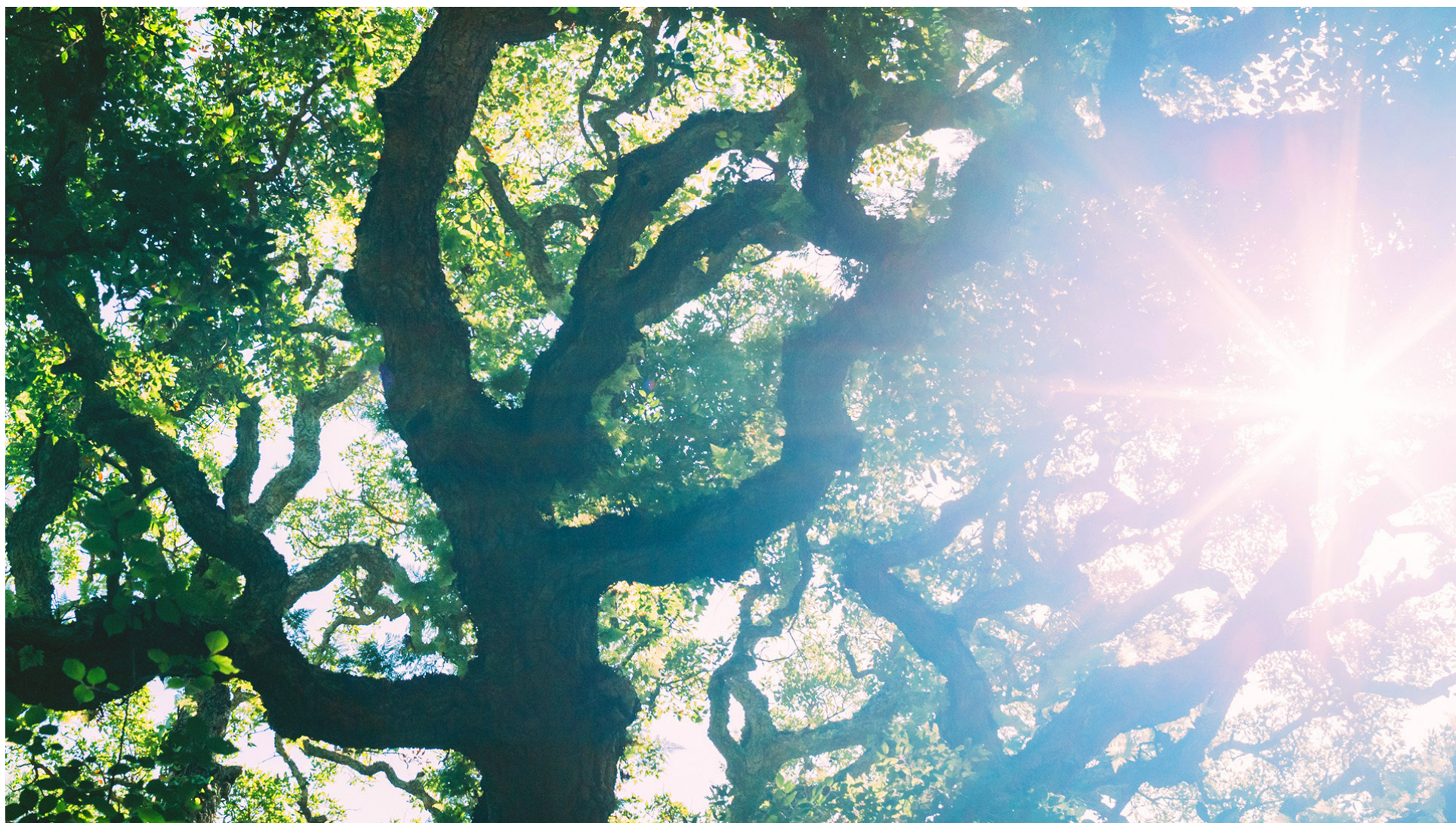
Kerta toisensa jälkeen on nähty, että läntisellä suvaitsevaisuudella on mahdotonta pysäyttää ääri-islamilaaisuutta. Yhtä toivotonta on länsimaiden yrittää vakuuttaa Venäjän nykyjohdon aivopesemille venäläisille, ettei lännellä ole mitään halua vallata venäläistä maata.

Ainoa toivomus on, että Venäjän koulujen uusilla isänmaallisilla tunneilla luettaisiin tämän ajan Kremlin ajattelijoiden sijasta **Leo Tolstoita**, suurta rauhan miestä. Ehkä se auttaisi myös Ukrainan asiaa.

SEPPO KONONEN







# OLIKO ennen kaikki paremmin?

Vastaa nopeasti. Sormituntumalla ja intuitiolla. Ovatko asiat maailmassa menossa yhä hullumpaan suuntaan?

**KATASTROFEJA** kohti mennään, moni arvelee. Huonoja uutisia kuuluu niin monelta sektorilta. Ei ennen ollut tällaista.

Tämä tuntemus ei ole mikään uusi ilmiö. Jo antiikin väki järkyttyi silloisesta nykyajasta. ”Oi aikoja, oi tapoja” -sananelämyksen tunnettiin jo Jeesusken aikana. Ihmiset ovat aina nähneet ympärillään merkkejä rappiosta, etenkin nuorison keskuudessa.

## Sormituntuma voi olla väärässä

Mutta emmekö juuri nyt kohtaa poikkeuksellisen huolestuttavia kehityskulkuja? Sota Euroopassa, maailmanlaajuisen kulkutauti, ilmastomuutos monine seurauksineen ja epävakautta monilla alueilla. Huonoja uutisia piisaa. Ne toki ruokkivat sormituntumaa kehnosta tulevaisuudesta.

Mutta sormituntuma saattaa olla väärä.

Huonoja uutisia piisaa.

Voidaan nimittäin esittää aivan päinvastainen teesi. Maailma kulkee parempaan suuntaan. Sitä ei vain huomaa helposti. Uutiset kun luovat perspektiiviviharhaa esitellessään lähinnä sitä, mikä kulloinkin menee pieleen. Silti monet suuret mittarit kertovat hyvän voitosta.

## Mittarit kohti valoa

Verrataan nykyaikaa maailmanmenoon puoli vuosisataa sitten. Nykyään on paljon vähemmän konflikteja ja sotia. Vakava köyhyys, nälkähädät ja lapsikuolleisuus ovat vähentyneet huomattavasti. Naisten asema on parantunut lähes kaikkialla. Koulutustaso nousee jatkuvasti.

Monet tekniset keksinnöt ovat huimasti helpottaneet elämää. Sähköinen viestintä on lisännyt tasa-arvoa mahdollistaessaan kaikkien ihmisten pääsyn tiedon lähteille.

Ilmastomuutos toki huolestuttaa, mutta toisaalta nyt siitä puhutaan kaikkialla, kun ennen se huolestutti vain muutamia viherpiipertäjiä. Lähes kaikki kansat tekevät yhdessä työtä sitä vastaan. Ihmiskunta on nyt muutenkin yhtenäisempi kuin koskaan ennen. Paikalliset eripurat ja blokkiutumiset eivät muuta tätä suurta kuvaa.

Entä hallitsematon väestönkasvu, mitä ennen pelättiin? Sellaista ei ole edessä. Syntyvyys ei lisäännä, vaan vähenee. Väestön kasvu johtuu eliniän pitenemisestä. Kun nyt nuoruuttaan elävät alkavat nukkua pois, väkimäärä alkaa vähetä. Tämän vuosisadan kuluessa väkimäärä käy jossakin kymmenessä miljardissa, minkä jälkeen alkaa pitkä laskeva suunta. Meitä ei siis uhkaa mikään väestöräjähdys.

Tässä perusteluita positiiviselle teesille: asiat ovat paremmin kuin ennen. Olemme menossa hyvään suuntaan, joskin vaikeaa tietä pitkin.

## Realisti valitsee toivon

Myönnetään. Parempaan mennään -teesi yksinkertaistaa asioita. Maailman menoa ei voi tiivistää pelkkään plusaan tai miinukseen. Olot ja kehityskulut kun ovat erilaisia eri planeetan kolkissa. Suomessa tullaan pärjäämään jokseenkin hyvin ilmaston muuttuessa, kun taas toisaalla vaikeudet ovat suuria.

Silti on viisasta vaalia positiivista yleisteesiä. Hyvin käy. Valoa kohti kuljetaan. Tällainen maailmankuva tekee hyvää omalle mielenrauhalle. Se valaa lapsiin tulevaisuudenuskkoa. Uskallan kasvaa aikuiseksi ja lähteä elämään tähän maailmaan. Se on hyvä paikka.

Historia opettaa saman kuin arkijärki: suuriakin ongelmia kannattaa katsoa pulmina, jotka ratkaistaan.

Meitä ei uhkaa mikään väestöräjähdys.

Viimeisen sadan vuoden aikana on tehty valtava määrä elämää helpottavia teknisiä keksintöjä. Lääketiede on löytänyt parannuksen moneen vaivaan, joka ennen vammautti tai vei hautaan. Energiaa, ruokaa ja raaka-aineita tuotetaan yhä kestävämmällä tavalla. Tulevina vuosikymmeninä nähdään monia siunauksellisia keksintöjä.

Mennyt edistys ei silti ennusta kaikilta osin tulevaa. Ei ole taattua, että teknikan voittokulku ratkaisee ihmiskunnan suurimmat ongelmat. Esimerkiksi ilmastomuutosta ei voida kokonaan pysäyttää. Mutta kenties sopeudumme siihen paremmin kuin alun perin luultiin. Sama pätee moneen muuhunkin huolenaiheeseen.

On viisasta vaalia positiivista yleisteesiä.

Maailman asiat eivät ole niin hullusti kuin äkkiseltään voisi luulla. Hyvän merkit, siunauksen signaalit, eivät useinkaan ylitä uutiskynnystä. Niitä on silti paljon. Siksi realisti uskalttaa katsoa tulevaisuutta toiveikkaasti. Ja tehdä oman osansa paremman maailman puolesta.



KIRKOLLISET



TUOMIOKIRKKO

**KASTETUT**  
Ellis Oskari Heikkinen, Neeli Elliot Heikkinen

**KUOLLEET**  
Anja Tellervo Malmivaara 94, Toini Marjatta Kekäläinen 94, Anja Johanna Tenovirta 90, Osmo Ilmari Karttunen 85, Pentti Henrik Pöyhönen 83, Siiri Liisa Anneli Kinnunen 82, Jarmo Rautavirta 77, Eila Anneli Hokkanen 76, Raija Elina Niskanen 76, Veli-Heikki Takala 76, Kari Antero Jänis 73



ALAVA

**KASTETUT**  
Anni Maija Aurora Holopainen, Elja Abel Kannianen, Ilona Sofia Rytkönen, Nooa Kaspian Toivonen, Petu Johannes Hirvonen, Seela Johanna Pelkonen, Selja Maaria Rentola, Sofia Eveliina Rissanen, Viljami Leevi Heikkinen

**KUOLLEET**  
Ulla Maria Hynninen 94, Veikko Johannes Karppinen 93, Toivo Kalevi Holopainen 92, Pentti Rissanen 88, Maija-Liisa Nousiainen 86, Risto Pekka Lyytikäinen 86, Risto Jaakko Korhonen 84, Aulis Ensio Tirkkonen 83, Elvi Irene Rissanen 83, Vesa Juhani Miettinen 75, Maija Annikki Forsman 75, Hilikka Kyllikki Tiihonen 73



JÄRVI-KUOPIO

**KASTETUT**  
Eelis Aatu Joonatan Turunen, Juankoski; Eveliina Miia Maria Ruuskanen, Nilsä; Atte Iiro Sakari Lempinen, Vehmersalmi; Aaro Eliel Yrjänä, Riistavesi

**AVIOLIITTOON KUULUTETUT**  
Veli Pekka Vihtori Ansamaa ja Kati Anna Kristiina Kainulainen, Nilsä

**KUOLLEET**  
Lasse Oiva Kalevi Laine 69, Juankoski; Aune Hakkarainen 91, Kaavi; Annikki Suhonen 98, Juankoski; Eija Anneli Korhonen 72, Juankoski; Hanna Eeva Marjatta Launonen 68, Säyneinen; Anja Helena Happonen 84, Muuruvesi; Arvi Räsänen 83, Kaavi; Arvo Olavi Vartiainen 76, Säyneinen; Hilikka Annikki Tohu 87, Nilsä; Aino Tellervo Vikblom 83, Muuruvesi; Tyyne Esteri Koponen 89, Riistavesi; Terttu Liisa Johanna Karppinen 94, Juankoski; Hilikka Tellervo Ulmanen 89, Nilsä; Kaija Sofia Tuovinen 84, Nilsä; Eila Kaarina Martikainen 80, Kaavi; Tero Kim Juhani Kettunen 51, Juankoski



KALLAVESI

**KASTETUT**  
Alma Minttu Maria Lönn, Alvar Richard Valentino Blomberg, Adrian Ricardo Domian Blomberg, Samira Angela Natalie Blomberg, Atte Aarni Raiskinmäki, Ave Isabel Tellervo Eskelinen, Einari Armas Miettinen, Hugo Oliver Kannianen, Ilmari Aaro Aukusti Väätäinen, Joel Lauri Olavi Jokitalo, Leevi Tapani Aleksi Knuutinen, Lilja Andreea Amelia Lapinlampi, Linus Onni Emil Honkanen, Selma Leena Amalia Roivas, Viola Helmi Anniina Räsänen

**KUOLLEET**  
Anna Liisa Holopainen 95, Pentti Olavi Kolari 90, Ritva Anna-Liisa Sundström 86, Huugo Asikainen 82, Kaija Inkeri Pykäläinen 82, Helli Inkeri Huttunen 80, Sinikka Anneli Kettunen 80, Marja-Leena Swensk 79, Moona Milana Pelkonen 20



MÄNNISTÖ

**KASTETUT**  
Erin Helli Ilona Hytönen, Meea Emma Madeleine Linna, Pete Santeri Koivisto, Toivo Mikael Husso, Valona Viena Jennalida Jaakkonen

**KUOLLEET**  
Elli Tellervo Saukkonen 96, Tauno Kuittinen 95, Helli Orvokki Heiskanen 91, Vilho Heikki Rissanen 89, Eine Johanna Kemiläinen 87, Raimo Ensio Miettinen 81, Esa Pekka Savolainen 79, Riitta Leena Sihvola 77, Martti Tuunainen 72, Mirja Sisko Oksanen 69, Kirsi Helena Riikonen 63



PUIJO

**KASTETUT**  
Leon Eino Mikael Kulju, Pipsa Annika Reinikainen

**AVIOLIITTOON KUULUTETUT**  
Anna-Liisa Levonen ja Esa Heikki Tapani Harju

**KUOLLEET**  
Maija-Liisa Heikinheimo 99, Hilja Maria Hakkarainen 88, Joel Lehtiranta 82, Marja Leena Kärkkäinen 78, Pauli Johannes Heiskanen 74, Harri Markku Antero Parviainen 62, Päivi Helena Pylkkänen 55



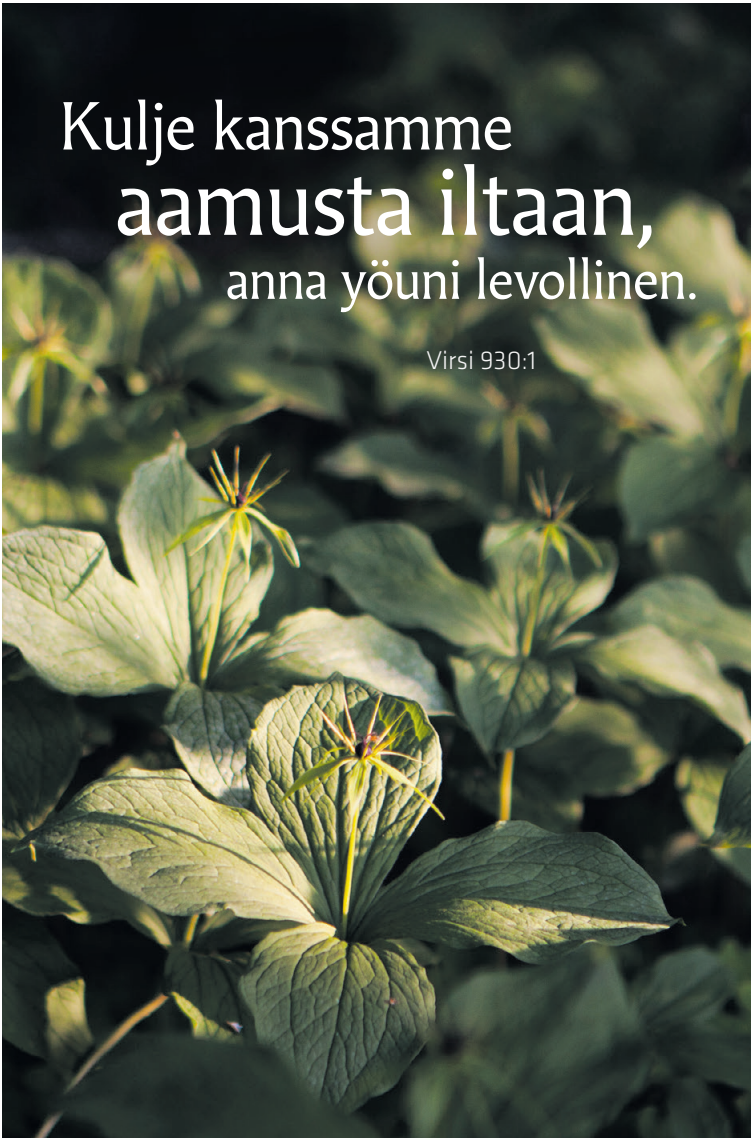
SIILINJÄRVI

**KASTETUT**  
Riku Juhani Mannier, Iida Annikki Mannier, Hertta Fredrika Turja, Bertha Elviira Leutonen, Armi Emilia Tuulikallio, Amalia Esteri Pussinen, Otso Aarne Viljami Paldanius, Aatu Olavi Matias Tolonen, Ella Alisa Hakkarainen

**AVIOLIITTOON KUULUTETUT**  
Teemu Santeri Koljonen ja Nelli Rosa Maria Tuovinen

**KUOLLEET**  
Matti Oskari Väänänen 82, Martti Pekka Ruuskanen 81, Anja Sisko Helena Pietarinen 90, Niilo Sakari Kärkkäinen 78, Kalle Matias Karjalainen 76, Lempi Keinänen 89, Eino Ilmari Holopainen 84, PaaVo Tapani Rissanen 74, Yrjö Kalle Uolevi Katainen 84, Tyyne Maria Miettinen 89

VIRRESTÄ VOIMAA



Kulje kanssamme  
aamusta iltaan,  
anna yöni levollinen.

Virsi 930:1

SANALLISTA

5. sunnuntai helluntaista

*Varhain aamulla Jeesus tuli taas temppeliin. Hänen luokseen kerääntyi ihmisiä suurin joukoin, ja hän istuutui ja opetti heitä. Kesken kaiken toivat lainopettajat ja fariseukset paikalle naisen, joka oli joutunut kiinni aviorikoksesta. He asettivat hänet Jeesuksen eteen ja sanoivat: ”Opettaja, tämä nainen on avionrikkoja, hänet tavattiin itse teossa. Mooses on laissa antanut meille määräyksen, että tällaiset on kivitettävä. Mitä sinä sanot?” He puhuivat näin pannakseen Jeesuksen koetukselle ja saadakseen sitten aiheen syyttää häntä.*  
**Joh. 8:2–11**

Kuka meistä on synnitön?

”Se teistä, joka ei ole tehnyt syntiä, heittäköön ensimmäisen kiven.” Jeesus lausui nämä sanat tilanteessa, kun hän oli ollut opettamassa kansaa temppelissä. Kirjanoppineet ja fariseukset toivat Jeesuksen eteen naisen, joka oli syyllistynyt aviorikokseen ja Mooseksen lain mukaan sellaiset piti kivittää kuoli-aaksi. Tapojensa mukaan he tiukkasivat asiaan mielipidettä Jeesukselta, mutta Jeesus vastasikin erikoisella tavalla. Hän kirjoitti maahan jotakin ja sanoi sen jälkeen, että joka teistä on synnitön, se heittäköön häntä ensimmäisellä kivellä. Vastaus ei kuitenkaan riittänyt, vaan he jatkoivat kyselemistä. Jeesus kumartui jälleen alas ja kirjoitti maahan. Tämä sai aikaan sen, että kivet kirposivat kirjanoppineiden ja fariseusten käsistä ja he lähtivät paikalta yksi toisensa perään. Jäljelle vain Jeesus ja nainen. Kun Jeesus nousi ylös, hän kysyi naiselta: ”Nainen, missä ne ovat, sinun syyttäjäsi? Eikö kukaan ole sinua tuominut?” Nainen vastasi: ”Herra, ei kukaan.” Niin Jeesus sanoi hänelle: ”En minäkään sinua tuomitse; mene, äläkä tästedes enää syntiä tee.

Minua on aina askarruttanut se, mitä Jeesus mahtoi oikein kirjoittaa maahan? Vaikka Raamattu ei anna tähän vastausta, voisimmeko ajatella, että hän kirjoitti hiekkiaan minun ja sinun nimen? Me kaikki olemme syntisiä. Sen tähden, kun olemme saaneet niin valtavan syntivelan anteeksi ja meidät on Jumalan puolelta armahdettu, niin miksi emme armahtaisi myös lähimmäisiämme.

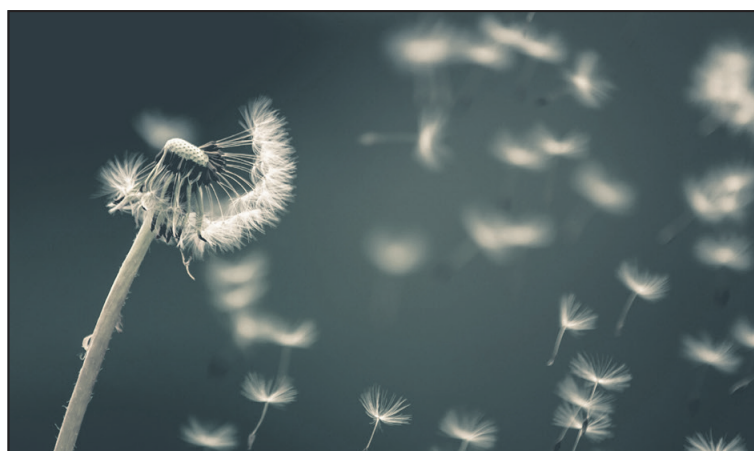
TEEMU VOUTILAINEN  
Puijon seurakunnan kirkkoherra



Tiekirkko  
matkasi  
varrella

Pysähdy toisenlaiseen  
taukopaikkaan:  
[www.tiekirkot.fi](http://www.tiekirkot.fi)





## Sinulle surun aikana

*Kuolema ja suru ovat tulleet lähellesi.  
On kuljettava läpi pimeään, jotta voi nähdä valon.  
Jos tahdot jakaa kysymyksiäsi, ajatuksiasi, ehkä  
itkuasikin toisten kanssa, olet tervetullut sururyhmään.*

*Sururyhmään voi osallistua, kun läheisen kuolemasta  
on kulunut vähintään 3 kk.*

### Sururyhmä ikääntyneille

keskiviikkoisin 6.9., 13.9., 20.9., 4.10., 11.10., 18.10.  
klo 12.30–14.00, Petosen seurakuntatalo.  
Bussit: 16, 21, 23

**Ohjaajat** Riitta Reima, diakoniatyöntekijä 040 4848 370  
ja Sirpa Nummenheimo, diakoniapappi 040 4848 363

**Ilmoittautumiset** viimeistään 13.8.

[www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat](http://www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat)

### Sururyhmä työikäisille

keskiviikkoisin 20.9., 27.9., 4.10., 18.10., 25.10., 1.11.  
klo 18.00–19.30, Postitalon seurakuntakeskus

**Ohjaajat** pastori Salla Tyrväinen ja diakoni  
Paula Vartiainen

**Ilmoittautumiset** viimeistään 11.8.

[www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat](http://www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat)

**Lisätietoja** Salla Tyrväinen 040 4848 320 ja diakoni  
Paula Vartiainen 040 4848 407

### Sururyhmä itsemurhan tehneiden omaisille

torstaisin 7.9., 14.9., 21.9., 8.9., 5.10., 12.10. ja 26.10.  
Postitalon seurakuntakeskus

**Ohjaajat** diakoni Varpu Ylhäinen ja pastori Lauri  
Kastarinen

**Ilmoittautumiset** viimeistään 11.8.

[www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat](http://www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat)

tai Varpu Ylhäiselle 040 4848 255

**Lisätietoja** Varpu Ylhäinen 040 4848 255 ja  
Lauri Kastarinen 040 4848 274

### Sururyhmä lapsille

keskiviikkoisin 25.10., 1.11., 8.11., 15.11., 22.11.  
ja 29.11. klo 17–19 Poukaman leirikeskus, Poukamantie 105  
Ryhmä suunnattu 5–9 -vuotiaille lapsille.  
Ennen ryhmän alkua kotivierailut viikoilla 38–40.

**Ilmoittautumiset** 11.9. mennessä

[www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat](http://www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat)

**Ohjaajat ja lisätietoja** lastenohjaaja Paula Raatikainen  
040 48484 266 ja lastenohjaaja Taina Kuosmanen-  
Kangas 040 4848 342

*Ryhmiä koko on enintään 8 henkilöä.*



# Yli 200 vuotta TYÖKOKEMUSTA

Siilinjärven seurakunnan eläköityneet lastenohjaajat kokoontuvat aktiivisesti. Tapaamiset virkistävät ja edistävät hyvinvointia.

**VUORELAN KIRKON** alakerran kerhohuone täyttyy iloisesta puheensorinasta, kun Siilinjärven seurakunnan eläkkeellä olevat lastenohjaajat kokoontuvat yhteen. Tällä kertaa paikalla on kahdeksan naista. Tapaamisiin osallistujien määrä vaihtelee jonkun verran, mutta hyvin joukko on pysynyt koossa vuosien varrella. Ryhmä on kokoontunut muutamman vuoden ajan, suurin piirtein kerran kuukaudessa.

”Meillä on hyvin mukava ja yhtenäinen porukka”, **Kaija Mähönen** kertoo.

”Työyhteisömmekin oli tiivis ja meillä oli mukavaa. Mietimme, että olisi kiva nähdä töiden ulkopuolellakin. Töiden päätyttyä on edelleen ollut hyvää nähdä toisiamme.”

### Piristysruiskeita arkeen

Tällä hetkellä Vuorelan kirkon alakerrassa on samassa huoneessa huikeasti yli 200 vuotta työkokemusta seurakunnan lapsityöstä. Ryhmään saadaan lisää jäseniä uusista eläköityneistä ja mukaan on pyydetty jo aiemmin eläköityneet. Jäsenten ikä vaihtelee 60–96 vuoden välillä.

”Nämä tapaamiset ovat kuin piristysruiskeita!”, huudahtaa ryhmän ikäpresidentti, kohta 97 vuotta täyttävä Irja Pietarinen. Pietarinen oli Siilinjärven seurakunnan ensimmäinen lastenohjaaja. Hän oli 60-luvulla mukana aloittamassa seurakunnan päiväkerhotoimintaa aikana, jolloin Vuorelassa ei vielä ollut kirkkoa eikä Siilinjärvellä seurakuntataloa.



**YLÄRIVISSÄ** Sisko Hartikainen, Anne Kokkonen, Hellevi Lappalainen, Kaija Mähönen ja Marketta Raatikainen. Alarivissä Anna-Liisa Korhonen, Päivi Halonen ja Irja Pietarinen.

### Itkua ja naurua

Kahvipöytä notkuu herkkuja nyyttärihengessä. Tänään juhli-taan ryhmän kuopuksen **Päivi Halosen** syntymäpäiviä. Synt-tärisankari on valinnut netistä runon ja hartaushetken, jotka katsotaan yhdessä. Tapaamisissa saattaa yleensäkin olla jotain teemallista toiminta-ta, hartauksia, lausuntaa tai musiikkia – mutta kokoontumi-sen tärkeimpänä asiana pide-tään kuulumiskierrosta. Kuulu-miskierroksella kukin kertoo

vuorollaan sen, mitä haluaa toisille jakaa.

”Täällä on itketty ja tääl-lä on naurettu”, sanoo **Anne Kokkonen**, joka on yksi ryhmän kokoavista voimista. Jokainen arvostaa yhdessä olemisen ja vertaistuen voimaa. Nämä kohtaamiset auttavat jaksamaan.

MERJA TAPIO

## Sururyhmässä sallitaan kaikki lapsen tunteet

**LÄHEISEN** kuoltua suru on perheessä suuri niin aikuisilla kuin lapsilla.

”Lapsen suru on surahteleva ja aaltoileva. Surun hetket voivat olla todella nopeita ja lyhyitä ja ilmetä vaikkapa leikin lomassa. Aikuinen ei edes välttämättä huomaa, että lapsi suree”, kuvailevat lasten sururyhmän ohjaajat **Paula Raatikainen** ja **Taina Kuosmanen-Kangas**.

Kun lapsi menettää läheisen, hän tarvitsee aikuiselta turvaa ja läheisyyttä sekä konkreettisia tapoja työstää surua. Suru-

ryhmä toimii lapselle vertaistukena.

”Ryhmässä voi huomata, että on muitakin lapsia, jotka ovat kohdanneet läheisen kuoleman. Ryhmässä käsittelemme tunteita eri tavoin, esimerkiksi kädentaitojen, leikkimisen ja juttelun avulla. Kaikki tunteet ovat oikeita ja sallittuja. Aikuinen ei mene rikki lapsen tunteista”, ohjaajat sanovat.

Ryhmän toiminnassa suunnataan katseet tulevaisuuteen.

”Muistot kuolleesta kantavat voimavarana.”

Seuraava lasten sururyhmä alkaa 25.10. Ryhmä on suunnattu 5–9-vuotiaille, ja siihen ilmoittautuminen on avoinna Kuopion seurakuntien verkkosivuilla.

SINI-MARJA KUUSIPALO



**KIRJALLISTA**

Sari Katajala-Peltomaa & Jenni Kuuliala & Marika Räsänen: Verta vuotava kuva ja muita outoja ihmeitä – Eletty usko myöhäiskeskiajalla. Gaudeamus. 2022. 381 s.

**Pyhistä ihmeistä**

**MONI** Turussa matkustava on yöpynyt birgittalaissisarten edullisessa vieraskodissa. Mutta harva tietää, että sen juuret juontavat ruotsalaiseen Pyhään Birgittaan, Pohjoismaiden tärkeimpään pyhimykseen, jonka kalottia voi käydä ihailemassa kansallispyhäkössämme.

Keskiajalla haluttiin uskoa ihmeisiin: kun sairas vaelsi pyhimyksen haudalle, vietti siellä yönsä ja lupasi avusta lahjan, niin mahdollinen paraneminen oli Jumalan armo ja pelastus. Suurin osa ihmeistä olikin paranemisia. Tämä ihmetyttää ja jopa naurattaa nykyihmisiä. Olivatko ihmiset niin yksinkertaisia? Eivät. Syy oli siinä, että keskiajan

lääketieteellä oli rajatut auttamismahdollisuudet ja esimerkiksi vammaiselle ei ollut sosiaaliturvaa, sen tähden pyhimys oli lääkäriä parempi parantaja.

Nykyäänkin pyhiinvaelletaan, mutta toisessa tarkoituksessa. Kun emeritustuomiorovastimme joku vuosi sitten tallusteli Santiago de Compostelaan, seurakuntalaiset saattoivat ihmetellä seitsenkymppisen Järveläis-Matin hyvää kuntoa. Siinä ollaankin uusien ihmeiden äärellä: keskiajan elinikä oli 30–35 vuotta.

TERHI TUHKANEN-MARKKULA

**LYHYESTI****PYHÄ KIRJA** avautuu raikkaasti piispan johdatuksella

Wille Riekkinen: Kirjain vai henki. 220 s. Teos 2023.

**RAAMATUN** ymmärtäminen ei ole aina kovin helppoa. Sitä tulkitaan ja sitä pitää tulkita. Kautta aikojen niin on tehty, milloin ahtaasti, milloin avarammin. Kuopion emerituspiispa **Wille Riekkinen** on lue-  
nut läpi elämän Raamattua, tutkinut sitä, tulkinnut sitä ja opettanut sitä monilla foorumeilla. Lähtökoh-  
tana hänellä on ollut, lähtien myy-  
tisistä alkukertomuksista ja pääty-  
en eskatologisiin kuviin, että aina  
on ehdottomasti tulkinnan paik-  
ka. Rikkaita ja raikkaita tulkinto-  
jaan Riekkinen esittelee tuorees-  
sa teoksessaan Kirjain vai henki. Pohjatekstin muodostavat luen-  
not, joita hän on pitänyt eri puolil-  
la Suomea.

Riekkinen lähtee liikkeelle  
Jeesuksen historiallisuudesta, joka  
Uuden testamentin lisäksi käy ilmi  
juutalaisista, rabbiinisista lähteistä.  
Jeesuksen vuosista ennen julkisen  
toiminnan alkua ei tiedetä histo-  
riallisesti mitään, mutta toden-  
näköisesti hän eli lapsuutensa ja  
nuoruutensa Nasaretissa lähiym-  
päristöineen. Julkinen toiminta  
kesti kolmisen vuotta Gennesare-  
tinjärven ympäristössä. Fariseus-

ten kanssa hän joutui tuon tuos-  
takin napit vastakkain. Jeesuksen  
usein esiin tuomaa Jumalan valta-  
kuntaa ei voitu paaluttaa tuolloin  
eikä tänäänkään Lähi-idän maas-  
toon. Valtakunta oli hänessä tullut  
rajattomasti maailmaan.

Riekkinen osaa kansanomaistaa  
kerrontansa mehukkaasti ja lieväl-  
lä savolaistyyppisellä huumoril-  
la höystäen. Kateeksi suorastaan  
Jeesuksen oppilaita käy, ”sillä olisi  
kai se meidänkin helpompi uskoa,  
jos Kristus itse ilmestyisi meille,  
vaikkapa konsernin parkkipaikal-  
la, navetan ovelle, studion tupak-  
kahuoneessa, pilkkikerhossa tai  
avantouimari-illassa.” Kyllä näil-  
lä ryydityksillä on muuten evan-  
geliumin perillemeno taattu!

Analyttisten pohdintojen  
jälkeen Riekkinen haastaa muotoi-  
lemaan uudelleen käsitteet ja  
symbolit, joiden avulla kristillinen  
usko pitäisi tänään käsittää sotien,  
kyberhyökkäysten, vale uutisten,  
nälänhädän ja ympäristöongelmin  
maailmassa. Riekkinen painot-  
taa Uuden testamentin kokonai-  
seetoksen antavan erinomaiset  
askelmerkit tulevaisuuteen. Tuleen



TUIJA HYTTINEN

ei siis tarvitse jäädä makaamaan.  
Teos on rautaisannos terävää  
tulkintaa Pyhästä Kirjasta osoitta-  
en kuinka ajankohtainen ja kestä-  
vä sen sanoma on tämän päivän  
katalassa maailmassa. Ehdotto-  
man raikas läpileikkaus kristillisen  
uskon ytimeistä ja ytimeen.

RISTO KORMILAINEN

**Hiljennä, hiljennyy ja virkistyy**

Kesä on edennyt jo pitkälle, vaikka koululaisten ja opiskelijoiden kesälomasta onkin suurin osa vielä jäljellä. Monilla meistä on nyt mahdollisuus lepoon ja virkistäytymiseen. Toisille taas kesä on vuoden kiireisintä aikaa. Kaikki saamme kuitenkin elää valoisinta ja lämpimintä vuodenaikaa.

Kesään voi liittyä monenlaisia toiveita ja läheis-  
ten ihmisten erilaisten odotusten yhteensovita-  
mistä. Oletko ehtinyt pysähtyä ajattelemaan,  
mitä toiveita sinulla on? Maantiellä liikkussa  
yhden kunnan kohdalla saamme lukea tienvar-  
ressa olevasta kyltistä kehotuksen ”Hiljennä tok,  
kohta on ...”. Kunnatkin kehottavat meitä hiljentä-  
mään vauhtia ja pysähtymään saadakseen meidät  
kiinnostumaan tarjoamista mahdollisuuksista  
virkistäytymiseen ja jopa asumiseen. Eri puolilla  
Suomea matkatessamme on hyvä muistaa myös  
tiekirkot, jotka ovat kesäisin avoinna matkailijoita  
varten. Raamatusta saamme lukea Jeesuksen  
sanoja: ”Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja  
kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon.” ja  
”Lähtekää mukaani johonkin yksinäiseen paikkaan,  
niin saatte vähän levähtää.”

Monenlaisten  
arjen askareiden  
ja lomasuunni-  
telmien keskel-  
tä meitä kutsu-  
taan siis lepää-  
mään. Lepo voi  
käytännössä  
toteutua monel-  
la eri tavalla.  
Jokin normaali-

Jokin normaalista  
arjesta irrottava  
tekeminenkin voi olla  
lepoa.

lista arjesta irrottava tekeminenkin voi olla lepoa.  
Sinulla voi olla jokin mieluisa paikka, jossa saat  
olla rauhassa ja hiljentyä kuuntelemaan itseäsi ja  
sitä, mitä sanottavaa Jumalalla on sinulle. Raama-  
tun lukeminen, vaikkapa vain yksi raamatunkoh-  
takin, voi auttaa sinua pysähtymään ja löytämään  
jonkin uuden näkökulman omaan elämääsi. Juma-  
la puhuu meille usein sanansa kautta. Raamatun  
lukemiseen ja kuuntelemiseen löytyy netistäkin  
monia erilaisia vaihtoehtoja.

Ehkäpä voisit mennä mukaan johonkin seura-  
kuntien järjestämään tilaisuuteen. Kesän aikana on  
myös monia hengellisiä kesäjuhlia. Näissä erilai-  
sissa tilanteissa sinulla on mahdollisuus kuulla  
rohkaisevia puheita ja lauluja rakastavan Juma-  
lan meille tarjoamasta elämästä. Tilaisuuksiin voi  
usein osallistua myös radion ja netin välityksel-  
lä. Erilaisten ihmisten kohtaaminen voi myös olla  
virkistävää ja uusia ajatuksia virittävää.

Anna ajatuksille aikaa ja anna asioille aikaa.  
Levätään, nautitaan tästä Jumalan luomasta  
ihmeellisestä luonnosta, hiljentymisestä Jumalan  
sanaa kuunnellen sekä ihmisten kohtaamisista.

RISTO HELLE  
Puijon seurakunnan  
luottamushenkilö

**KAMALA LUONTO**

**KIRKKO & KOTI**

Kuopion ja Siilinjärven  
seurakuntalehti.  
110. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 30.8.2023

**Julkaisija** Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio **Painos** 73 670 kpl **Toimitus** Museokatu 4, 70100 Kuopio **Viestintäpäällikkö**,  
**Kirkko ja koti** -lehden päätoimittaja Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi **Viestintäsuunnittelija** Sini-Marja Kuusipalo,  
puh. 040 4848 234 **Visuaalinen suunnittelija** Tuija Hyttinen, puh. 040 4848 236 **Viestintäsuunnittelija** Heli Haring, osa-aik. puh. 044 414 4801  
**Sihteeri** Katja Nenonen, osa-aik. puh. 040 4848 514 **Viestintäsuunnittelija** Merja Tapio, Siilinjärvi puh. 044 7284 614 **Taitto** Hillagroup Oyj  
**Ilmoitukset** Miia Väisänen, puh. 050 438 0786, miia.vaisanen@hillagroup.fi **Jakelu** Suomen Suoramainonta Oy **Jakelupalaute** puh. 029 001 0043  
torstaisin klo 9-16, pe ja ma 9-14 tai jakelupalaute.fi  
**kirkkojakoti.fi**, **www.kuopionseurakunnat.fi**, **siilinjarseurakunta.fi**  
ISSN 2954-1964



# Ei ole syytä vajota SYNKKYYTEEN

Tyylikkään hallittu ja rauhallinen, asiallinen mutta empaattisen oloinen — Piia Pasanen on savolaisen hötkeylemättömyyden ensiluokkainen edustaja.

**Y**len uutisankkurin **Piia Pasanen** pokka näyttää pitävän suorassa lähetyksessä, vaikka aihe olisi miten vaikea. Hän hallitsee tilanteen kuin tilanteen.

”En ole ihminen, joka menee ääripäästä toiseen tunnekuohuissa. Suhtaudun useimpiin juttuihin aika tyynesti”, hän myöntää.

Julkisessa työssä ei voi liikuttua liiaksi, vaan omat tunteet on opittava etäännyttämään. Tragedioista ja kauheuksista takin kansalle kertova toimittaja vertaa ammattirooliaan papin työhön.

”Papitkin näkevät elämän koko kirjon. He siunaavat hautajaisissa myös väkivallan uhreina kuolleita lapsia, perhesurman uhreja ja henkensä riistäneitä ihmisiä.”

## Savosta Suomen uutiskasvoksi

Tampereen yliopistossa tiedotusoppia opiskelleen Piia Pasanen toimittajan ura alkoi lehtityöharjoittelijana Savon Sanomissa. Sitten ura urkeni Ylessä. Työkokemukset Urheiluruudussa, Poliisi-tv:ssä ja Aamu-tv:ssä pohjustivat nykyistä pestiä.

Valtakunnallisessa uutistyytyössä tasapainoisen kuvan antaminen Suomesta ja maailmasta vaatii, että erilaisten ihmisten elämäntodellisuudet on saatava näkyviin ja kuuluviin.

”Pohdimme koko ajan työkaverien kanssa kriittisesti sitä, ketkä pääsevät ääneen, ja mitä asioita nostetaan esiin.”

Kaikkia kansanryhmiä on yritettävä ymmärtää, lihaa syövästä ja konservatiivisista arvoista kiinni pitävästä pääkaupunkiseudun yksityisautoilijasta aina avarakatseiseksi ja suvaitsevaisiksi arvoliberaaliksi itsensä kokevaan kuopiolaiseen.

”Toimittajien on oltava myös vallan kriittisiä vahtikoiria muttei kyynisiä kaiken epäilijöitä”, Pasanen linjaa.

## Nostalginen Kuopio-suhde

Pasanen asui ensimmäiset vuotensa Kuopion keskustassa Kirkkokadulla, mistä perhe muutti Siilinjärven Toivalaan. Siellä käydyin peruskoulun jälkeen opiskelu jatkui Kallaveden lukiossa.

Neljän sisaruksen lapsuus oli ”tasapainoinen ja tavallinen”. Ulkona harrastettiin pyöräilyä, hiihtoa, pesäpalloa ja laskettelua. Kaikki ahkeroinvat musiikkitreeneissä. Piia soitti viulua ja pianoa. Myös vanhemmat, aikuislukiossa englantia opettanut äiti ja metsänhoitajaisä, harrastivat klassista musiikkia.

Vanhempien hankkima mökki, jossa lapsuuden kesät vietettiin, ja jossa edelleen käydään, on Nilsissä. Kuopiossa



**PIIA PASANEN** tunnistaa itsessään savolaisen luonteenlaadun. ”En ole kovin äkkiväärä vaan sopeutuvainen, joustava ja utelias.”

Pasanen vierailee nyttemmin nelisen kertaa vuodessa.

”Aina siellä tulee nostalginen olo.”

Alakouluikäisen Piian avainkokemuksia oli 12-vuotiaan koulutoverin kuolema liikenneonnettomuudessa. Siilinjärven hautausmaalla käydessään hän muistaa aina tuon oppilaan.

Tieto omanikäisen lapsen kuolemasta tuli shokkina.

”Yhtäkkiä kauniina kesäpäivänä — padam — kuolema tulee!”

## Positiivisesti kohti kuoloa

Piia sai sisaruksineen ”perususkonnollisen” kasvatuksen lähtien pyhäkoulusta ja seurakunnan kerhosta, josta jäi mieleen siellä luettu Ikuisia kertomuksia -kirjasarja. Isompina juhlapyhinä perhe kävi kirkossa ja kirkkokonserteissa muulloinkin.

Matteus-passio, tv-jumalanpalvelukset ja radiohartaudet kaikuivat toisinaan matalan profiilin luterilaisperheessä.

”Meille lapsille luettiin myös iltarukous pienenä.”

Äiti oli aktiivinen seurakunnan riennoissa.

”Usko oli tärkeä asia, johon hän suhtautui vakavasti.”

Syöpä, jota ei voitu leikata, oli ”kuolemantuomio”, joka realisoitui reilu kolme vuotta sitten.

”Äiti pysyi tyynenä, eikä katkeroitunut, vaan hyväksyi kohtalonsa. Hän oli elänyt niin hyvin kuin oli voinut, ja ajatteli, että minulle nyt kävi näin.”

Äiti valitsi myönteistä elämänasennettaan kuvastavaa musiikkia hautajaisiinsa.

”Hän halusi, että soitetaan iloista, eikä synkkää ja laahaavaa musiikkia, kun häntä kannetaan ulos kirkosta! Toiveena oli, että ihmisille jää positiivinen olo.”

## Lisää toivoa, iloa ja kepeyttä

Kristinusko on kulkenut Piia Pasanen elämän taustalla, joskaan ei yhtä vaikuttavana tekijänä kuin äidillä.

”Kun menimme mieheni **Tomin** kansa naimisiin, meille oli itsestään selvää, että haluamme kirkollisen vihkimyksen. Lapsemme on kastettu.”

Uskokaan uutisankkurin on vaikea määritellä. Jumalasuhde on ”tosi moniulotteinen ja hankalakin kysymys”.

”Kun elämässä tulee vastoinkäymisiä tai tragedioita, mietin, onko tämä todella Korkeamman voiman tahto.”

Joidenkin kristinuskon edustajien jyrkät ja vanhakantaiset mielipiteet saavat ihmisiä eroamaan kirkosta, Pasanen näkee.

”Toivottavasti jokainen saa jatkosaa elää oman näköistään elämää, eikä kenenkään ihmisarvoa loukata.”

Kirkoltaan hän kaipailee ”lisää toivon pilkahduksia, kepeyttä, vapautumista ja iloa, joita ei ole ikinä liikaa”.

## Haluan uskoa hyvään

Piia Pasanen ei hae kuormittavia konflikteja työssä eikä yksityiselämässä. Hänelle tulee hyvä olo, kun asiat ovat tasapainossa.

”Joka päivä on tärkeää tehdä jotain mielekästä, ja kun päivä on ohi, sen murheita on turha jäädä vatvomaan.”

Onnelliseksi itsensä kokeva ja hyvinvoinnistaan huolta pitävä nainen nauttii elämästään. Siihen tuovat iloa perhe, ystävät, mielekäs työ ja harrastukset.

”Toivon, että pysyisin suurin piirtein kasassa ja terveenä, ja että maailmakin pysyisi jotenkin tolpillaan, eikä menisi täysin hulluuden partaalle, vaikka meno tuntuu välillä hullulta.”

Pasanen haluaa uskoa hyvään kaikkien ikävien uutistenkin keskellä.

”Ei ole syytä vajota synkkyyteen, vaan toivoa, että tulevaisuus on valoisa, ja että voimme jättää lapsillemme elinkelpoisen planeetan.”